

Mozaik cigányokról

Tanári tapasztalatok

Miután Nagyvárad keleti külvárosának a Körös folyótól északra fekvő részében, a Fugyivásárhelyi Hegyen (ma Váradhegyaljának hívják) elfogytak a gyerekek (tizenöt-nél kisebb létszámú osztályok működését nem engedélyezték, s végül megszűnt maga az iskola is), a Sánc (románul azóta is Griviței; olvasd: grivicéj) utcai iskolába helyeztek, ahol az V-VIII. osztály esti tagozatán felnőtteket tanítottam különböző természetismereti tantárgyakra. Amikor ezt az oktatási formát néhány év múlva – tudtommal egész Romániában – felszámolták, ismét egy városperemi általános iskolában kaptam állást. Itt a magyar tagozatra túlnyomórészt cigánygyermekek jártak, és bár akkor még csak 1979-et írtunk, az ott töltött néhány évben szerzett tapasztalataim valószínűleg ma sem érdektelenek.

Már azelőtt is jártam arrafelé, amikor az ottani cigányok még mind putrikban laktak. Ekkorra viszont az állam három egyemeletes tömbházat épített a közelben, és a telep lakóinak legalább felét beköltöztették oda. A többi továbbra is az összetákolt, rozoga és minden komfort nélküli apró házikókban élt.

Az iskola, ahova kerültem, két épületből állt: a nagyobbikban volt a román tagozat, az igazgatóság a titkársággal, a tanári szoba, a tornaterem és a fizika-kémia laboratórium, a kisebbikben pedig a magyar tagozat, ahol magyar cigányok és nem cigány magyarok együtt tanultak. Én az egyik itteni hatodiknak (kettő volt belőle) az osztályfőnöke lettem, amelynek valamennyi tanulója cigány volt. Tizenhaton voltak; több pad be sem fért volna az apró terembe.

Tanári pályám tizenötödik esztendejében voltam. Mindig fontos volt nekem (nemcsak a hangulat miatt, hanem mert tevékenységem így volt némileg eredményes), hogy barátságos emberi kapcsolatot építsek ki a diákjaimmal. Ennek érdekében az órákon mindig beszélgettünk nem tantárgyhoz kapcsolódó témákról is. És minden gyereket a keresztnévén, sőt, a becenevén szólítottam. Amikor egy kicsit már összeszoktunk, órák után vagy vasárnap, esetleg más szünnapokon „felfedező” gyalogtúrákat tettünk a városban, vagy kirándultunk Várad környéki célpontokhoz is, például Arany János városába, Nagyszalontára, vagy a körösrévi szorost és az ottani barlangot látogattuk meg.

Sohasem felejttem el, ahogy a nagyváradai katolikus székesegyházban (ma bazilika rangja van) – itt főleg történelmi vonatkozásokkal ismerkedtünk – az egyik cigányfiú milyen kíváncsian és sóvárgással nézte, hosszan az ajtó üvegablakához lapulva, a sekrestyében folyó hittanórát. Egy számára ismeretlen világba pillantott, amelyből életkörülményei következtében nem lehetett része.

Már vagy két hét eltelt a tanév kezdete óta, és mindinkább úgy éreztem, hogy a hatodik osztályomban a légkör kezd félresiklani. Hiányzott valami a kapcsolatunkból, ami náluk, a családban eléggé általános volt: a megkívánt magatartás határozott számonkérése. Ha valaki nem viselkedett rendesen, otthon a szülei odacsaptak neki. Miután ezzel számot vettem, az, aki nagyon rászolgált, kaphatott egy nyaklevest tőlem. (Ez megtörténhetett a többi osztályban is. Persze volt, ahol erre egyáltalán nem volt szükség.) Valójában az érintett diák előre tudhatta, hogy ha magatartásán nem változtat, ez fog következni, ezért senki nem érezte igazságtalannak. Ennek egyik bizonyítéka, hogy a szülők még csak véletlenül sem említették soha, pedig – mint látni fogjuk – velük is sokszor találkoztam.

Nemcsak manapság, hanem már akkoriban is megtörtént, hogy az ilyen esemény nem maradt következmények nélkül. A kollégáim mesélték, hogy az odahelyezésem előtti esztendőben a romántanárnő megütötte az egyik diáklányt. Sohasem fogom megérteni, hogy

ez miért történhetett meg, hiszen jó magaviseletű és értelmes leány volt az ütés szenvedő alanya, akivel nekem soha semmi problémám nem volt. Mint mondták, másnap megjelent az osztályban a leány bátyja meg a nagyanyja, és ott a helyszínen helybenhagyták a tanárnőt. Az iskola nem csinált rendőrségi ügyet belőle. Ki tudja, talán azért nem, mert a tanárnő cselekedete igazából indokolatlan lehetett.

Engem eddig életemben egyszer fenyegetett meg cigány. Mikor egyszer becsengetés után beléptem az osztályomba (a hatodikba) órát tartani, mondták a diákjaim, hogy szünetben itt volt az egyik leány tizenhat éves bátyja, aki éppen hazaszökött a brassói javítóintézetből, és azt mondta, hogy szétveri majd az osztályfőnökük fejét. Kérdeztem, hol van az a báty? Itt van kinn az udvaron – mondták. Na, hívjátok csak be.

Mikor a fiú belépett, megkérdeztem tőle: „Hogyan és miért fogod te az én fejemet szétverni?”

A srác kissé elszégyellte magát, és azt mondta: „De hát csak hülyéskedtem, tanár elvtárs”.

*

Egy alkalommal nagy lárma hallatszott a szomszéd – egyébként vegyes – osztályból, olyannyira, hogy már zavarta az órát. Megkértem a diákjaimat, hogy maradjanak csendben, míg visszajövök, s kimentem megnézni, mi történik. Az egyik kollégám könnyes szemekkel éppen kijött a lármás teremből, s panasolta, hogy nem bír a gyerekekkel. Mondtam, várjon egy kicsit, s bementem rendet csinálni. No, nem nyaklevesekkel. Nem volt rossz osztály, csodálkoztam is, hogy mi ütött most beléjük. Keményen lehordtam őket. Itt ez hatott, mert több ottani diák is fejlettebb lelkiismerettel bírt.

A kollégám szép szóval, rábeszéléssel igyekezett rájuk hatni. Nem olyan volt a lelki alkata, hogy kemény hangon is fel tudjon lépni, amikor kell, a büntetésnek pedig minden formája idegen volt tőle. Pedig a tanár emberi méltósága, s ennek következtében munkájának eredményessége forog kockán, ha valamiféle büntetés lehetősége nem lebeg az elfogadhatatlan módon rendetlenkedni vágyó feje fölött.

*

Osztályfőnöki kötelességem volt, hogy hetente legalább egyszer jóval a tanítás kezdete előtt érkezzem, elmenjek a diákjaimhoz, és igyekezzem meggyőzni a sokat hiányzó tanulók szüleit, hogy küldjék gyermeküket iskolába. Ez egyúttal a családi környezet megismerését is szolgálta, ami Romániában ugyancsak az osztályfőnök feladatai közé tartozott. (Svédországban például ez az elvárás nem létezik.)

Ilyen alkalmakkor mind a tömbházaknál, mind pedig a putriknál hamarosan hozzám jött egy-egy diákom, és elkalauzolt a meglátogatni kívánt (gyakran csonka) családokhoz. Egy idő után a cigánytelep kutyái megszokták, hogy néha egyedül, odavalósi kísérő nélkül járkálok arrafelé.

Jártam olyan tömbház lakásban, amelynek konyhájában a cipőm beleragadt a talán két nappal korábban fogyasztott és a betonpadlón szétaposított csirkehús maradványaiba. Nyilván nem gyakran sepregettek, és még ritkábban mosták fel a kövezetet. Általában nem volt jellemző a tisztaság. A fürdőszobát nem használták, már csak azért sem, mert nem folyt benne meleg víz. Ez kapcsolatban lehetett a fűtés hiányával is, amit kikapcsoltak, mert nem tudtak fizetni érte. Áramuk viszont mindig volt. Valamelyik családnál az egyik szobában egy négyszögű, műanyag habra emlékeztető fehér lapot láttam a tükör oldalszekrényén. Az ebbe vajt járatban spirális ellenállásdrót izzott, amit a konnektorba kapcsoltak. Kissé életveszélyes volt, de a helyiségben kellemes meleget árasztott.

Egy másik helyen láttam, hogy be van törve az ablak. A törés nem volt nagy. A nyílásba egy rongyot tömtek, sokáig ez szigetelte el őket a külvilág hidegétől.

Látogatásaim alkalmával nyilván csak oda mentem be, ahol diákjaim voltak. De a három épületben egyetlen lakást láttam, amelyben igazán rend volt és tisztaság. Itt mindenféle művirágok uralkodtak, a bútorokon olcsó bolti „szobrocskák”, valamint cigánylányos vagy

ennek megfelelő szintű festmények voltak a falon. Ekkor jöttem rá, hogy nem kell annyira lenézni a giccset, vagy ellenséges érzésekkel viszonyulni hozzá, mert az az esztétikai igény jelentkezésének a bizonyítéka. Egy-két generációval később, egy kis művelődés hatására talán az igazi szépség iránti érzék alakul majd ki belőle. Ennek a családnak (tudtommal mindkét szülő dolgozott) két gyermeke volt, akik közepes értelmi képességű rendes emberek voltak.

A putrikból álló telepen ritkábban jártam, mert ott kevés diákom lakott. Elöttem az minden szempontból a feneketlen nyomor és az életmóddal szembeni igénytelenség színhelye volt.

Kétségtelen, hogy az osztályom tanulóinak nagy része nem volt makulátlanul tiszta, de kifejezetten piszkosnak egyiket sem láttam. Ehhez biztosan hozzájárulhatott az akkor még kötelező iskolai egyenruha – kár, hogy ez nem maradt meg, és lett más országokban is szokásossá –, amelyet már az egységes igény miatt is igyekeztek rendben tartani.

*

Az egyik diákom apja egy közeli üzemben dolgozott. Panaszkodott, hogy gyakran beteg. Azt hiszem, valóban az volt, nem a munkaundor készítette arra, hogy néha otthon maradjon. Határozottan az volt a benyomásom, hogy az ott élő cigányok egészsége elég gyenge lábakon áll. Főleg a felnőtteké.

Nem tudom, hogy ezek az emberek hogyan táplálkoztak, de ide kívánczik egy ehhez fűződő élményem.

Még mielőtt ebbe az iskolába kerültem volna, Nagyvárad nyugati szélén a magyar határ irányába húzódó ipari negyedben volt dolgom. A visszaúton egy tojás- és csirkeüzemnél szálltam buszra, velem együtt egy teli zsákot cipelő cigányasszony is. Alig indultunk el, a sofőr lefékezett, és rászólt, hogy azonnal szálljon le a betegségben megdöglött csirkékkel-tyúkokkal teli zsákjával. Ezzel a holmival menjen csak gyalog.

Kétségtelen, hogy voltak cigányok, akik ezeket a dögöket megették. Lehet, hogy azok is kaptak belőlük, akiket én az iskolám környékén később megismertem. Márpedig bizonyos, hogy – az esetleges más tényezők mellett – az ilyen koszt nem használt az egészségüknek.

*

Az osztály értelmi színvonala nem volt valami magas, különösen, hogy két vagy három gyereknek inkább speciális iskolában lett volna a helye. Az egyik leánynak például a hatodik osztályig nem sikerült megtanulnia írni és olvasni. Ha az elődeim nem tudták ezt elérni, én sem próbálkoztam vele. Viszont nem tűrtem el, hogy míg a többiek az új lecke táblavázlatát írták, addig ő – legjobb esetben – semmivel se foglalkozzon. Őneki is írnia kellett – úgy, ahogy tudja. Az eredményt természetesen sohasem ellenőriztem, a lényeges az volt, hogy dolgozzon, mint a többi, és passzivitása ne csábítson esetleg másokat is a semmittevésre.

Egy másik leányból egész esztendő alatt egyetlen mondatot sem sikerült kihúznom fizikaórán. Még elismételni sem volt hajlandó azt, amit én „súgtam” neki. Elhatároztam, hogy megbuktatom. A kollégák és az igazgató igyekeztek lebeszélni róla, mert a vizsgán sem fog többet tudni, és úgyis át kell engednem, mert mi mást tehetnénk vele? A nyolc osztályt kötelező elvégezni, és akármit csinálok, ez a diák nem lesz okosabb tőle. Osztályismétlésre buktatni nem lehet. De legalább sikerül kicsalnom belőle néhány mondatot – mondtam. – A többi gyerek előtt szégyellem, hogy valakit így, semmi teljesítménnyel átengedjek.

A leánnyal közöltem, mikor leszek a nyáron szolgálatos az iskolában, keressen meg engem akkor, és legalább a legfontosabb dolgokat átvesszük együtt fizikából. Egész nyáron az iskola felé sem nézett, de eljött vizsgázni. Nyilván nem tudott semmit. Hogy indokolhassam valamivel az átmenőjegyet, kigondoltam három könnyű kérdést, amelyekre minden hétköznapi tapasztalattal bíró ember is tud mondani valamit. Első kérdésem: Mivel mérjük a hőmérsékletet? Kis tétovázás után megszületett a válasz: Mérleggel. A másik két kérdésre már nem emlékszem, de a feleletek annyit értek, mint az első esetben.

Ami a művelődést illeti, egyetlen tanulóm volt, egy fiú, aki minden nap sokat olvasott. De csak meséket. Még nyolcadikos korában is egy újabb meséskönyvért ment be a városi könyvtárba, miután az előzővel végzett.

Persze több olyan gyerek is volt az osztályban, akikkel lehetett dolgozni, különösen, ha sikerült megmozgatni a kíváncsiságukat. A laboratóriumban nagyon élvezték az egyénileg végzett kémiai kísérleteket, de – bár a gyakorlatot mindig vegyi képletekkel leírt, minél nagyobb érthetőségre törekvő elméleti bevezető előzte meg – a végén legtöbbször nehezen tudták elmondani, hogy mi volt a lényege annak, amit láttak.

Sajnos kétségtelen, hogy még azoknak a családjára sem volt kimondottan tanulóspárti, akik rendszeresen jöttek iskolába. Valamivel több fogékonyság és ambíció volt azokban a cigány diákokban, akik nem a tömbházakban, és különösen nem a putrikban, hanem saját bérletű, netán saját tulajdonú házban laktak. A némileg jobb anyagi helyzet, valamint életük társaikkal való egybeszövődésének a kisebb mértéke több szellemi önállóságot eredményezett.

A cigányok egy részének volt állása, de ismereteim szerint a csencselés közülük soknak fontos, ha nem éppen egyedüli jövedelmi forrása volt. Magyarország közelsége sok olyan árucikk beszerzését tette lehetővé, ami Romániában akkor hiánycikk volt. Több szülő is mondta, hogy csak szóljak neki, ha például farmernadrágra vagy fogamzásgátló tablettára lenne szükségem. (Ez utóbbit Romániában tilalom sújtotta, egyáltalán nem lehetett kapni, mert Ceaușescu minél gyorsabban minél nagyobb népességű ország ura akart lenni.) Az ajánlatot megköszöntem, de egy tanár nem bocsátkozhat ilyen ügyletekbe diákjai családjával. (Az egyik mama többször is felajánlotta, hogy – ingyen! – jósol nekem a tenyeremből. Néha megkísértett a kíváncsiság, de ezt sem vettem igénybe.)

*

Egy ízben, amint beléptem az osztályomba, mindjárt többen is mondták, hogy az egyik fiú szünetben azzal foglalkozott, hogy elkapott egy-egy nem cigányt a folyosón, nagyobb és erősebb lévén, erőszakkal kinyitotta a száját, és beleköpött.

Nem jött, hogy higgyem, hogy ilyen lehetséges. Hogy egy emberi lény ilyen állatias cselekedetet hajtson végre pusztán szórakozásból. Vagy rosszindulatból? Esetleg bosszúból, hogy a többi más, mint ő? Találgattam, mert szerettem volna valamennyire megérteni.

Amikor a fiúra néztem, úgy tűnt, mintha tisztában sem lenne tettének súlyával, jelentőségével. Csak tompaságot láttam a szemében. Tudtam, hogy valami olyasmit kell találnom, ami erősebb hatásával kissé felébreszti, és többé nem jut eszébe diáktársainak mérhetetlen megalázását megismételni.

Kihívtam az osztály elé, szembeállítottam a többivel, majd ráparancsoltam, hogy lábait egyenesen tartva hajoljon le, és fogja meg a cipője orrát. Némi vonakodás után engedelmeskedett. Természetrájk tanár lévén, állandóan nálam volt a mutatópálcám. Ezzel egy nagyot húztam a fiú magasba emelkedő fenekére. Még szándékomban volt többet is ütni, de ő már erre az elsőre sivalkodva a helyére szaladt, és leült. Nem bántottam tovább, de keményen megfenyegettem, hogyha újra beleköpne valakinek a szájába, annak igen súlyos következményei lesznek. Többször is nagyon határozottan kijelentettem, hogy ha még egyszer is ilyet tesz, agyonverem. Ezt értette. Ha csak a lelkére próbálok beszélni, valószínűleg nevetségesnek tartotta volna.

A fiú a telepen lakott, nem egyszer meglátogattam. Egy tetővel ellátott, de három oldalról nyitott apró verandaféléről léptem be az egyetlen kis helyiségből álló házikóba. A szobában volt szekrény, asztal és szék, de az ágy hiányzott. Az egyik fal mellett a földön piszkos ágynemű volt, úgy tűnt, hogy még matrac sincs alatta, legfeljebb egy-két pléd. A diákom itt aludt betegnek látszó öreg nagyapjával. A szülei valahol másutt laktak. Szörnyen sivár élete lehetett, legalábbis az én fogalmaim szerint.

*

Egyszer az egyik cigánylány a könyökével véletlenül erősen orrba vágta a mellette ülőt. Az orrvérzés sehogy sem akart elállni. Végül az iskola titkárnője riasztotta a mentőket, és természetes volt, hogy osztályfőnökeként elkísérem a leányt a kórházba. Gézzel kitömték az orrát, és ott tartották orvosi megfigyelésre. Egy román orvos foglalkozott vele. Tudta, hogy ki vagyok, hiszen bemutatkoztam neki. Mielőtt eljöttem, megkérdeztem tőle, hogy szerinte mennyi ideig kell a leány a kórházban maradjon, hogy megüzenhessem az anyjának. A román orvos rám se nézve, merev arccal, némán kivonult a szobából. Úgy látszik, egy cigány meg egy magyar együtt túlságosan sok volt neki. Én ilyen esetekben nem egyszer könnyen kiabálni kezdtem. Most csak azért hagytam szó nélkül, mert attól tartottam, hogy fellépésemnek esetleg a diákom issza meg a levét.

*

A váradhegyaljai iskolában éveken át önkéntes munkában népdalkört tartottam, és ezt a „cigányiskolában” (gyakran mondták így neki) felújítottam. E tevékenységen bármely diákom részt vehetett azokból az osztályokból, amelyekben tanítottam, ha öröme tellett abban, hogy a hét valamely napján órák után egy óra hosszát együtt énekelünk. Magyar népdalokat tanítottam nekik, talán egy-két román éneket is.

Egy alkalommal a cigánylányok azt ajánlották, hogy vegyünk be a műsorunkba egy cigány dalt. Jó ötletnek tartottam, és azoktól, akik ismerték, velem együtt mindnyájan hamar megtanultuk. Azt hittem, ez az öröklött népi kultúrájuk része, és szorgalmaztam, hogy tanuljunk még más hasonlókat is. Kiderült, hogy ezt az egyet ismerik, ez is *A cigánytábor az égbe megy* című jugoszláv filmmel jutott el hozzájuk. Az „élő hagyományuk” kimerült tehát a cigány nyelv különböző szintű tudásában, valamint annak a táncnak az ismeretében, amit a lányok néha a szünetekben jártak, mivel látták, hogy engem érdekel. Különös, hogy a fiúk nemigen táncoltak.

Az ott töltött második év elején összevonták a két magyar nyelvű hetedik osztályt (a volt két hatodikot), és így egy nagy létszámú vegyes (magyar és cigány) társaság osztályfőnöke lettem. Mivel az óráim száma így a kellőnél kevesebb lett, két román osztályban is megkaptam a kémiaórákat. (Ez nem volt újdonság számomra, mert ugyanezen okból az estiben is kénytelen voltam román felnőtteket is tanítani.)

A népdalkör (csak a magyar osztályok tanulói számára) természetesen változatlanul működött, és amikor megrendezték az iskolai kórusok parádéját a legnagyobb nagyvárad kultúrházban, az iskolánk rendes kórusa mellett bennünket is meghívtak. A közönség egy román csoportja kifütyölte a diákjaimat, gondolom azért, mert magyarul énekeltek, és mert nagy részük cigány volt. Egyébként a magyar népdalok mellett az említett cigány dalt ott is elénekeltek.

Két évvel később elbúcsúztattam az általános iskolát befejező osztályomat, melynek tovább tanulni vágyó tagjai egy líceumban (ma gimnáziumnak mondják) folytathatták.

A népdalkörösök között volt egy cigánylány, akinek tökéletes hallása, továbbá rendkívül szép és erős hangja volt. Zenei adottságai alapján akár operaénekes is lehetett volna belőle. Buzdítottam, hogy tanuljon tovább. A szülei anyagi helyzete is megengedte volna ezt neki. A nyolcadik elvégzésekor a cigánylányok – legalábbis arrafelé – már alig várták, hogy „férjhez menjenek”. Ez a lány is ezt tette. Lehet, hogy boldogabb élete lett, mint ha réám hallgatott volna.

*

Egy szép májusi napon Körösrévre utaztunk. Tíz és tizenöt körül lehetett a gyerekek száma, cigányok és nem cigányok. A feleségem is velünk volt. A vonaton – utastársaink talán nem túl nagy örömeire – kiadósat énekelünk a népdalkör dalaiból. Megérkezésünk után először megnéztük a Zichy-barlang látogatható részét, majd egy kanyargós ösvényen felmáshattunk a szoros barlang fölötti oldalának sziklafalára.

Az iskolai kirándulásokon a diákokkal közösen döntöttünk minden teendőben, de az utolsó, a döntő szó szigorúan az enyém volt. Én vagyok a parancsnok – mondtam mindig nekik –, mert a felelősség az enyém. Akinek ez nem tetszik, ne jöjjön velem kirándulásra.

Most például előre megbeszéltük, hogy a sziklafal tetején, a függőleges fal szélén tilos az ugrádozás. Egy meggondolatlan mozdulat, és lezuhanhat valaki a mélybe, Az egyik cigányfiút meg kellett fenyítenem, mert figyelmen kívül hagyta a tilalmat.

Miközben gyönyörködtünk a tájban, hirtelen befelhősödött, és míg igyekeztünk vissza a barlanghoz közel épített menedékház felé, útközben elkapott bennünket a zivatar. A nagy sietségben a felázott ösvényen többen elcsúsztak, és jó sárosak lettek. Ezek némelyike ruhástól belegázolt a barlangból kifolyó bővizű és hideg patakba, hogy letisztogassa magát. A ruhájuk nedvességtartalma szempontjából ez majdnem mindegy volt, hiszen valamennyien bőrig áztunk.

Mivel félttem, hogy megfáznak, a menedékházban kértem egy üveg pálinkát, hogy szétozott tartalmával egy kicsit mindenki felmelegítse magát. Kiderült, hogy boron kívül semmijük sincs (még ennivaló sem). Így mindenki kapott egy fél pohár bort. Lehetséges, hogy a romániai iskolában sem dicsértek volna meg érte, ha megtudják, de amennyiben ilyen Svédországban történne, az alkoholt kiskorú diákjainak osztogató tanár biztosan nem ússza meg büntetés nélkül. Pedig lehet, hogy ez is hozzájárult ahhoz, hogy végül mindenki hülés nélkül úszta meg a kirándulást.

*

Még az első ottani évben, amikor a cigányhatodik osztályfőnöke voltam, megkérdeztem egyszer tőlük, hogy kik vagytok ti valójában?

Kissé zavarba hozta őket a kérdésem, és eltelt egy kis idő, míg a legértelmesebb leányok egyike megkockáztatta: Hát románok. Csodálkozva kérdeztem vissza: Románok?

- De hiszen Romániában élünk – volt a válasza.

- Nem is tudtok igazán románul – mondtam. – Ti cigányok vagytok. Mivel inkább magyar az anyanyelvetek, legfeljebb azt mondhatnátok, hogy magyar cigányok vagytok.

Mindezzel nyilván arra szándékoztam őket serkenteni, hogy vállalják saját magukat. Mert hiszen önmagunk vállalása érték. Különösen, ha magunk emberileg érünk valamit.

Biztos vagyok benne, hogy a roma szó abban az iskolában az ott töltött évek alatt soha nem hangzott el. A legújabb időig egyetlen egyszer hallottam ezt a szót valamikor nagyon régen egy cigány fiatalembertől. Megkérdezte tőlem, hogy szerintem kicsoda ő. – Hát cigány vagy – válaszoltam neki. – Nem – mondta – én roma vagyok.

Először csodálkoztam, hogy miért tartja magát románnak, de kijavított.

Sokkal később, a magyar értelmező szótárt tanulmányozva jöttem rá, hogy a roma szó eredetileg cigány férfit jelent. Említett ismerősöm tehát azt jelentette ki magáról, hogy „én cigány férfi vagyok”.

Ma a szót kiterjesztették nemtől és életkortól függetlenül mindenkire, aki ehhez a népcsoporthoz tartozik. Valamennyi embercsoportnak szíve joga, hogy úgy nevezze magát, ahogy akarja. De a médiának és némely politikai tényezőnek az a törekvése, hogy az eredeti magyar megnevezést a használatból kirekessze, olyan, mintha a svédeket szvenszkeknek kellene neveznünk csak azért, mert ők magukat így hívják. Az a magyarázat pedig, hogy a cigány szó valamiféle sértő lebecsülést fejezne ki, egyszerűen nem igaz. A névben persze benne van mindaz a tapasztalat, amit viselőiről szereztünk, de mivel az új név terjedésével egyidejűleg a hozzá kapcsolódó bűnözés és összeférhetetlen magatartás csak növekszik, a roma név immár – számomra mindenképpen – negatívabb tartalmakkal, ráadásul kedvezőtlenebb politikai áthallásokkal is bír, mint a cigány, vagyis a tulajdonképpeni magyar megnevezés. Lassan tehát a roma szó nyer olyan tartalmat, mint amelyet a cigány szónak kívánnak tulajdonítani.

*

Romániában nemzeti ünnepeken az iskolák zárva voltak, de minden ilyen alkalommal a személyzet egy tagja telefonszolgálatos volt. Ha mondjuk valami „szabotázsakció” történe, az illető azonnal riaszthatta a rendőrséget.

A nyolcvanas évek elején egyszer augusztus 23-át ünnepeltük. Ez volt akkor ott a legnagyobb hivatalos ünnep. 1944-ben ezen a napon Hohenzollern Mihai (Mihály) román király letartóztatta az országot néhány évig vezető Ion Antonescu diktátort, és a román hadsereget az oroszok helyett a németek ellen fordította. A szovjet csapatok offenzívája ekkor már javában Moldva területén zajlott.

A telefonszolgálatos akkor az iskola takarítónője volt. Szép nyári idő ragyogott, és nyitva állt a bejárati ajtó. Egyszer csak megjelent egy fiatal cigány egy bizonytalan etnikai hovatartozású fiatal nővel, akik az iskolán belül kívánták szexuális kapcsolatukat lebonyolítani, és felszólításra sem voltak hajlandók az iskolaépületet elhagyni. A helyzetből azt sem lehetett biztosan kikövetkeztetni, hogy vajon a nő önszántából jött-e a legénnyel.

A telefonszolgálatot mindig egy ember végezte, más tehát nem tartózkodott az épületben. A román takarítónőnek viszont az az ötlete támadt, hogy a lépcsőnél felkiabál a maga nyelvén a tanári szoba irányába énutánam.

- Tóth úr, Tóth úr, jöjjön gyorsan!

Erre a pár kiment az épületből, és a takarítónő, miután bekulcsolta a bejárati ajtót, felhívta a rendőrséget.

A szexuális aktusra az udvar egyik sarkában került sor. A nő – akinek a hátán ott voltak a talajt borító kavics vagy ipari salaktörmelék bőrre nyomódott rajzolatai – a rendőröknek nem kívánt panaszt tenni. Hogy a rendőrök hoztak-e valami intézkedést az ügyben, arról nem szól a krónika.

*

A rendőrök nem szoktak finom kézzel bánni az emberekkel, természetesen a cigányokkal sem. Erről is van egy rövid történetem.

Egy nap a másik hatodikban tartottam órát, amelyet csak a következő évben egyesítettek az enyémmel. Ott a diákok elmesélték, hogy egyik osztálytársnőjüket (nevezzük mondjuk Katinak; róla nem tudtam, megállapítani cigány-e vagy sem) egy többtagú cigánytársaság látogatta meg, még mielőtt édesanyja, akivel kettesben élt, hazajött volna a munkából, és „szexuálisan zaklatták” őt. Engem rendkívül felháborított az eset, és szinte még jobban az, hogy az osztály számos tagjának a szemében mosoly bujkált. Nagyon lehordtam őket, hogy mire fel mosolyognak? Úgy tesznek, mintha nem vennék komolyan a megtörtént szörnyű esetet. A diákjaim lehajtották a fejüket, és igyekeztek nem mosolyogni. Egyáltalán nem értettem a magatartásukat.

Másnap vagy harmadnap már Kati is ott volt az iskolában. Ekkor az egyik kolléganője, egy cigánylány, megkeresett engem (a fizika-kémia laboratóriumban beszélgettünk), és elmondta, hogy ezzel a lánnyal az ő bátyjának volt kapcsolata. Most kivételesen többedmagával ment hozzá látogatóba, és ebből lett a probléma. Kati után küldtem, aki négy szemközt elmondta a maga változatát, mely szerint senkit sem ismert a vele „játszadózó” csoport tagjai közül. Ekkor behívtam a másikat, és kértem őket, döntsék el, melyikük mond igazat. Kati akkor bevallotta, hogy a másik változata a valós.

Az igazság az, hogy már régebben, amikor a lányok valamilyen alkalommal táncolni kezdtek, a Kati mozdulataiban egy életkorához még nem illő, ezért sajnálatos tapasztaltság jeleit figyeltem meg. Később, az itt leírt eset után azt is hallottam, hogy egyszer az egyik jóképű nem cigány osztálytársának elvette a sálját, és csak úgy adta vissza, ha az bement hozzá, és „természetben fizetett”.

A rendőrség közben szorgalmasan kereste a tetteseket. Bekísértek néhány embert, némelyeket vizsgálati fogságba helyeztek. A meghurcoltak között volt az egyik gyerek az osztályomból (az, aki oly sóvárogva nézett a sekrestyébe a székesegyházban való

látogatásunkkor). Ő utólag azt mondta: vasrúddal verték, hogy vallomást csikarjanak ki belőle. Nem értettem, miféle eszköz lehet ez a rendőrségi vasrúd. Egy ismerősöm azt állította, hogy olyan gumibotról van szó, amely egy erős rugót rejt magában.

Engem is megidéztek tanúnak a perben. A tárgyalóteremben elmondtam a két lánnyal a laboratóriumban folytatott beszélgetésemet, és annak nyilvánvaló következtetését.

Az utcán valamelyik vádlott rokonságával találkoztam. Egyikük hozzám lépett, és megköszönte a tanúskodásomat.

Sajnos, amit mondtam, a bíróságon nem vették figyelembe. Egészen más embereket ítélték el. Feltehető, hogy a főkolompos fiúnak az apja – már csak gazdag csencselési tevékenysége folytán is – jó anyagi kapcsolatban volt a rendőrséggel.

Az ügyben a börtönre ítélték fellebbeztek, és egy év múlva kiengedték őket. A rendőrség ekkor felkért engem, hogy erősítsem meg előző vallomásomat.

Hogy végül az igazi tettesek közül lezártak-e valakit, arról nincs tudomásom.

*

Egy alkalommal otthon találtam az apját az egyik fiúnak, akit szinte sohasem lehetett látni az iskolában. Kellemes volt vele beszélgetni, mert őszinte hangon, egyenesen a szemembe nézve egyetértett velem, hogy a gyerekek tanulnia kell, és biztosított, hogy a fia már holnap ott lesz az osztályban.

Aztán teltek a napok, és a srácnak színét sem láttam továbbra sem.

Volt egy kollégám, Fehér László (Isten adjon a lelkének nyugalmat, meghalt azóta), aki már régi motoros volt annak az iskolának a magyar tagozatán. Jószívű emberként válogatás nélkül szerette a gyerekeket. Az osztályomban az egyik cigányfiúnak meghalt az édesanyja. Én, az osztályfőnök, nem tudtam elmenni, de ő, a rajztanár, ott volt a temetésen. A fegyelmet erős hangjának felemelésével gyakorolta; ha valahol órát tartott azon a folyosón, a többi osztályban is hallatszott a kiabálása. Nem volt ebben a nagy hangban semmi indulat, csak eszközként használta a kilengések megfékezésére. Éreztem, hogy érti is a cigányokat. Őt kérdeztem meg, hogy vajon miért vert át az az ember az őszintének és egyenesnek tűnő beszédével és azzal a férfiasan határozott ígéretével, hogy a fia másnap már itt lesz az iskolában?

– Azért, mert te fehér vagy – mondta. – A cigány a fehérnek nem tartozik se igazmondással, se becsületességgel, se ígérete megtartásával. De nehogy azt gondold, hogy ez az ő egymás közötti viszonyaikban is így van. Ott a saját erkölcsük mindenképpen működik, és tiszteletben tartják a szabályokat. Egyébként tudnod kell, hogy a cigányok szerint nem igazán férfiember az, aki nem ült egy-két kilót (értsd: egy-két évet) valamiért.

*

Ez a szinte szenvtelenül elmondott közlés nagyon megdöbbenett akkor engem. Hiszen a diákom apjával folytatott beszélgetés bizalommal töltött el; úgy éreztem, hogy értjük egymást. Soha nem jutott volna eszembe, hogy ő (vagy bárki) két szembenálló csoportra: cigányokra és „fehérekre” oszthatja Európa vagy akár csak Erdély társadalmát. Pedig ennek a felfogásnak a léte jelentős akadálya annak, hogy a cigányság be tudjon illeszkedni az európai társadalomba, és az ezzel járó változások révén meg tudjon szabadulni az életét megkeserítő nyomortól. Amikor a cigányok lélekben és gondolatban éles határvonalat húznak önmaguk és az egyes országok többségi „fehér” lakossága közé, mesterségesen fenntartják az évszázadok óta alig mozduló civilizációs különbséget, és elzárkóznak attól is, hogy közösen keressük azt az emberit, ami mindnyájunkban közös vagy közös lehetne. A cigánybűnözés növekvő méretei mind kérdésesebbé teszik, hogy vajon – a normális egymás mellett élés érdekében – erre egyszer valóban rátalálhatunk-e?

Ez a jelenség talán egyértelmű magyarázatot ad arra is, hogy az a fiú az osztályomból miért csak a magyar gyerekek szájába köpött – lányokéba is, „természetesen” –, a cigányokéba nem.

Egy szülőföldjén (Magyarországon) gyakran megforduló göteborgi ismerősöm elmondta nemrég, hogy ezelőtt húsz évvel hazalátogatva, örömmel találkozott régi cigány barátjával. Mindketten zenészek voltak, és mindig jól megértették egymást. Számára a másik természetes módon volt egyszerre magyar és cigány.

Ez tipikus magyar befogadó magatartás legalább egy évezrede, de lehet, hogy ennél is régibb, szinte genetikai örökségünk. Még a nyelvünkben is jelen van, mert a magunk kollektív megnevezésének mintájára („magyarság”) mindazokat a népeket, amelyekkel együtt élünk vagy éltünk, akikhez történelmileg közünk van, a -ság, -ség képzővel látjuk el mindmáig. Ezért nevezzük őket, mindnyájukat magába foglaló szóval úgy, hogy cigányság, zsidóság, románság, szlovákság, lengyelség. A franciaság vagy angolság szó jelentése szűkebb. Nem jelöl egy népi közösséget, hanem valamilyen egyéni sajátosságnak a jelzője. Például: „jó angolsággal beszél”. A „svédesség” pedig főleg e nép jellemző sajátosságait jelöli.

Említett göteborgi ismerősöm a cigány barátjának valamikor 1990 táján azt találta mondani kettőjükéről, hogy „mi, magyarok”. – „Mit akarsz, én roma vagyok” – mondta erre érdesen a másik.

Azt hiszem, soha semmi nem esett olyan rosszul, mint ez a válasz – vallotta be göteborgi magyar ismerősöm. – Ennek akkor lehetett volna helye, ha én színmagyarrá akartam volna őt faragni, és megkérdőjeleztem volna az ő magyarral egyidejűleg létező cigány voltát.

A mai magyarországi helyzet

A cigányok hat évszázadra visszanyúló magyarországi létük alatt – a zenészeket és a fémmel dolgozó mesterembereket leszámítva – alkalmi munkákból, de mindenekelőtt lopásból éltek. A '80-as évek vége előtt ugyan volt néhány évtized, amikor legalább a férfiak többségének sikerült állandó munkahelyet szereznie. A világban azóta eluralkodott folyamatok azonban – mint tudjuk – az ország lakosságának jelentős részét munkanélkülivé tették. Köztük élen járnak a cigányok, hiszen többségüknek semmiféle szakképesítése nincs, a gazdaságnak pedig már nemigen van szüksége segédmunkásokra. Ezért, hogy megéljenek, napjainkban állami-községi segílyt kapnak. Ennek összege – különösen a sokgyermekes cigány családoknál – gyakran nagyobb, mint nem egy egész életét munkában töltött magyar ember nyugdíja. Ennek ellenére mások javainak eltulajdonítása jelentős részük életmódjához továbbra is hozzá tartozik. Az élelmiszert leszámítva, az így szerzett „bevételt” nagyrészt italra, cigarettára, némelyek pedig pénznyerő automatáknál folytatott játéokra fordítják.

Az ország polgárai tudják (pontos információ hiányában legalább gyanítják), hogy minden fém- és falopás, beleértve egész erdőterületek tarvágását, de mindenfajta egyéb tolvajlás, bárhol elkövetett rablás tettesei elsősorban közöttük keresendők. A rendőrségi statisztikák – amelyeket a hivatalos szervek mindinkább igyekeznek titokban tartani – is ezt bizonyítják. Nálunk a börtönök lakóinak mintegy hetvenöt százaléka cigány. Országgrésznyi területeken szűnt meg hazánkban a kertművelés, mert a gazda munkájának gyümölcsét úgylis ellopják a cigányok. Hiszen az is megtörtént már, hogy a tulajdonost megelőzve, a kukoricát a szántóföldön is idegenek szedték le.

Igen gyakran elképesztően indokolatlanul és értelmetlenül agresszívak. Megverik a saját hozzátartozójuk megmentéséért érkező mentősöket, az orvost a rendelőben, mert túl lassan fogy előttük a sor, a gyermekük helytelen magatartását szóvá tevő tanárt, az utazási jegyet számon kérő buszvezetőt, sőt, a szabály- vagy törvényszegők ellen eljáró rendőröket is. Ezek az esetek új és terjedő jelenséget képeznek az előzőleg viszonylag civilizáltak tűnő társadalmunk életében. Az utcán belekötnek a járókelőkbe, különösen, ha csapatban vannak, és így bátrak lehetnek. Nemcsak rablás előtt és közben, hanem – mintha valami gyűlölet uralkodna el rajtuk – gyakran utána is alaposan helybenhagyják áldozatukat.

Az elszaporodó cigánybandák, talán a hasonló „fehér” bűnbandákkal versenyben, „védelmi pénzt” szednek a vendéglátóipari egységek tulajdonosaitól. De magánszemélyek, különösen a falvak szélén lakó öregek is fizetnek nekik a biztonságukért.

Akik közülük kívülálló számára felfoghatatlan módon meggazdagodtak, uzsorakamatra adják ki a pénzüket, és az életével játszik az, aki a tartozását nem fizeti meg nekik idejében.

*

Cigányok Európa más országaiban is élnek. Az Európai Unió bővülésével a kelet-európaiak is bemutatkoznak náluk. A BBC készített egy filmet arról, hogy miként lopnak Spanyolországban, valamint Itáliában a Romániából hozzájuk telepedett, putriszerű ideiglenes épületekben élő cigányok. A dokumentumfilmet a svéd televízió egyik csatornája is bemutatta. Míg az apák otthon egymással kártyáztak, tehát ártatlan tevékenységgel foglalkoztak, a gyermekeik – főleg a lányok – kirajzottak a városba „dolgozni”. Elsősorban a pénzt kivenni kívánó idősebb embereket környékezték meg. Amint a pénz megjelent a bankjegyautomata részében, gyors mozdulattal elkapták, és elszaladtak vele. Naponta igen szép összegeket lehet így összeszedni.

Megtörtént, hogy a Magyarországról Kanadába telepedett cigányoktól az ottaniak megdöbbenve kérdezték: „De hát magyarok, miért loptok?”

A kanadaiak számára mindenki nemzetiségét az határozza meg, hogy milyen útlevéllel bír. Egy Erdélyben született rokonom ügyintézésekor az ottawai hatóságok azt mondták, hogy mind ő, mind pedig a Romániában élő szülei is biztosan csak képzelik magukról, hogy magyarok. Felfogásukat az sem változtatta meg, amikor a kanadai eszkimók példájával próbálta helyzetét magyarázni. Ezért a magyar cigányok törvénybe ütköző cselekedetei náluk a magyarok „hírnevét” öregbítik.

*

Kétségtelen, hogy vannak tisztességes és kulturált cigányok. A Magyarországon élő, ehhez az etnikumhoz tartozó legalább félmillió embernek pontosan meg nem határozható jelentős része azonban minden jel szerint továbbra sem akar a társadalomba beilleszkedni, valami szakmát tanulni, hogy ne mások kegyelemkenyerén, munkásemberek adójából származó ajándékból éljen. Sokan továbbra sem küldik gyermekeiket iskolába, hogy legalább azok nyerhessenek némi lehetőséget egy életformaváltásra. Akik így cselekednek, ezzel azt bizonyítják, hogy ellenségesnek érzik azt a társadalmat, amely körülveszi őket, hiába igyekszik az segíteni jobb életkörülményeik megteremtésében. Ezt látva, megint megjelenik előttem az az apa, aki tanár koromban a lakásában megjátszotta, hogy azt akarja: iskolakerülő fia már másnap ott legyen az osztályban. Becsapott, mert én „fehér” vagyok, tehát az ő cigány lényétől idegen.

A mai társadalom demokratikus szólamait a cigányok jelentős része úgy emészti meg, mintha az azokban hangoztatott szabadság azt jelentené: ti, romák, másokra rá se hederítve úgy éltek, ahogy nektek tetszik, és azt csináltok, amit akartok. Senki nem korlátozhatja cselekedeteiteket. És abban a pillanatban, amint valamilyen akadályba vagy magatartásbeli elvárásba ütköznek – legyen az bármily természetes és a civilizált élethez tartozó – feltör belőlük a kollektív bosszúállás ösztöne. Például ezért vertek meg egy (nem cigány) buszsofőrt, aki rájuk merészelt dudálni, amikor az utat eltorlaszoló csoportosulásuk miatt nem tudott odahúzni a megállóhelyre (Átány, Heves megye, 2006. október 27.).

Nyilvánvaló, hogy a „fehérekkel” szembeni ellenszenv nálunk a magyarokkal kiprovokált konfliktusokhoz vezet, bár egy kurittyáni tizenéves cigánylány bűnöző „karrierje” (akit számtalan agresszív bűncselekménye miatt végül arra ítélték, hogy csaknem négy évet a fiatalkorúak börtönében töltsön) azzal kezdődött Putnokon, hogy gyermekkorú társával egy szlovák kislányt vert meg – azért, mert az a magyarul feltett „mennyi az idő?” kérdésre nem tudott válaszolni. A verekedni vágyó cigánybanda sem azért ölte meg Marian Cozmát, a

veszprémi kézilabdacsapat és a román válogatott játékosát, mert román volt, hanem mert nem cigány volt.

*

A cigányok számos megnyilvánulása arra mutat, hogy Magyarországon az ő képzeitek szerint mi, magyarok képezzük a nagy ellenfelet. Pedig hatszáz év alatt, vagyis mióta a Kárpát-medencébe érkeztek, jobban is összeszokhattunk volna egymással. Ennyi idő alatt számos nép illeszkedett be társadalmunk törvényes rendjébe, de ez a cigányoknak – kevesek kivételével – nem sikerült.

Napjaink eseményei azt bizonyítják, hogy a köztünk levő normális viszony, vagy legalább egyszerűen csak a béke ma távolabb van, mint valaha. A tények megértéséhez és a kiút lehetőségeinek felméréséhez érdemes közelebbről megvizsgálni a történeteket, és a mai helyzetet.

*

A cigányok elkövette erőszakos események listái és krónikái, melyek különböző hírforrások közlései alapján készültek, a világhálón nagy számban megtalálhatók. Mivel a társadalomban előforduló erőszakra annak legsúlyosabbika, a gyilkosság árul el a legtöbbet, a továbbiakban ennek a bűncselekménynek a magyarországi eseteit veszem számba. Rendszerezettnek tűnő adatokat az 1993. augusztus 23. és 2009. február 5. közötti periódusról találtam. Azt reméltem, hogy nem túl hiányosak. A két időpont között, vagyis 15 év és valamivel több mint öt hónap alatt Magyarországon a cigányok a talált adatok szerint 42 (negyvenkét) embert öltek meg. Az itt felsorolt áldozatok Marian Cozma román sportoló kivételével mind magyarok.

A gyilkosságok helyét megyék szerint csoportosítottam. Minden megye neve után zárójelben az ott meggyilkoltak számát, az eset rövid leírása után kerek zárójelben a tett időpontját, szögletesben pedig a gyilkosságok sorrendjét találjuk. Ahol az adatokból hiányzik az időpont (ez összesen három ízben van így), ott a szögletes zárójelbe csak egy kérdőjelet tettem. Az ilyen eset nyilván nem illeszthető a sorrendbe. Noha a forrásanyagban gyakran megtalálható, mind a gyilkosok, mind pedig az áldozatok nevét, illetve annak rövidített formáját is néhány kivétellel elhagytam.

Bács-Kiskun megye (4 gyilkosság):

Bácsalmás – Két cigány rugdosott halálra egy 44 éves férfit. (2006. október 14.) [11]

Kecskemét – Három cigány fényes nappal facsemeték mellől kiragadott karókkal agyonvert egy a 16 éves fiatalkorút. (1993. augusztus 23.) [1]

Kunbaja – Két cigány megfojtott egy idős embert (Az időpont ismeretlen.) [?]

Kunszentmiklós – Egy 14 éves cigány téglával fejbédobott egy 45 éves magyar férfit, aki belehalt sérülésébe. (2008. július 25.) [31]

Baranya (1 gyilkosság):

Pécs – Egy idős magyar asszonyt cigányok gyilkoltak meg a Meszes városrészben. (2009. január 15.) [38]

Borsod-Abaúj-Zemplén megye (9 gyilkosság):

Boldogkőváralja – Négy miskolci cigány (két férfi és két nő) betört egy idős pap lakásába. Megverték, megkötözték, a szájára és az orrára ragasztószalagot erősítve megfojtották, majd kirabolták. (2003. szeptember 27.) [3]

Gadna – Egy 21 éves cigány egy 88 éves magyar asszonyt megerőszakolt, összeszurkálta a hátát, majd több testrészét megcsonkította. (2007. november 18.) [23]

Hangony – Három cigány vert agyon egy 86 éves férfit. (Az időpont ismeretlen) [?]

Miskolc Kerekhegy nevű része – A telkéről hazafelé tartó 58 éves magyar férfit a lopáson ért cigányok karókkal ütötték. A férfi a kórházban belehalt a sérüléseibe. (2006. november 29.) [13]

Olaszliszka – Szögi Lajos 44 éves tanárt, mivel a kocsija előtt az úton átszaladó cigánylány a lendülettől belecsúszott a vizesárokba, a vérszomjas tömeg – főleg a lány rokonai – halálra verték és rugdosták. (2006. október 15.) [12]

Ózd – Egy 49 éves cigány egy 90 éves magyar öregembert vert agyon annak lakásában, majd kirabolta őt. (2007. június 24-én hajnalban) [18]

Sárospatak – Egy 14 éves cigány lábon szúrt egy 24 éves magyar férfit, aki két nap múlva belehalt sérülésébe. (2008. szeptember 27.) [32]

Sáta – Három cigány brutálisan összevert és kirabolta egy 67 éves asszonyt. Az asszony másnap belehalt sérüléseibe. (2008. december 11.) [34]

Szalonna – Egy 15 éves cigány megölt és kirabolta egy 93 éves magyar asszonyt. (2007. november 11.) [22]

Csongrád megye (2 gyilkosság):

Baks – Egy 19 éves cigány agyonvert egy 99 éves magyar öregasszonyt, mivel az tetten érte, hogy a lakásából lopni akar. (2007. április 8.) [17]

Makó közelében egy tizennyolc éves magyarcsanádi lányt egy makói cigány megerőszakolt, és egy fához kötöztette. Ezután elment a motorkerékpárjáért, áldozatát benzinnel leöntötte, és felgyújtotta. (2006. július 20.) A magyar lány három hét múlva a kórházban belehalt égési sérüléseibe. [8]

Fejér megye (1 gyilkosság):

Zámoly – Egy csapat cigány agyonvert egy 21 éves csákvári fiatalembert. (1999. augusztus 28.) [2]

Hajdú-Bihar megye (4 gyilkosság):

Balmazújváros – Egy 16 és egy 30 éves cigány karókkal agyonverte azt a 85 éves asszonyt, aki a gyümölcsösében munkát adott nekik. A pénzt akarták megszerezni, amit az asszony a gyümölcs eladásából keresett. (2008. december 21.) [36]

Polgár – Egy 26 éves részeg cigány meg akart állítani egy idősebb magyar kerékpárost. Mivel az nem állt meg, utánaszaladt, lerángatta a járműről, majd többször fejbe rúgta. A férfi a kórházban meghalt. (2007. március) [16]

Tiszacsege – Egy 22 éves jászberényi fogtechnikus azért látogatott el a Tiszamenti településre, hogy a család hétvégi házát felkészítse a télre. Este betért barátjával egy helyi szórakozó helyre, ahol beszélgetni kezdett egy ottani lánnyal. A faluban közismert bűnöző Bari nevű cigánycsalád néhány tagja beléjük kötött, ezért a fiatalok távoztak. Egy tucatnyi cigány azonban az utcán halálra verte a magyar fiatalot. (2006. október 7.) [10]

Tiszacsege – Két cigány vert agyon egy 98 éves magyar öregembert. (2007. augusztus.) [20]

Heves megye (1 gyilkosság):

Tarnabod – Három tizenéves cigány (15, 16 és 17 évesek) már hetek óta fenyegetett és fosztogatott egy 67 éves férfit, végül saját lakásában agyonverték. A magyar férfinak 9600 forint értékű olajradiátoráért kellett meghalnia. (2008. február 6.) [25]

Jász-Nagykun-Szolnok megye (5 gyilkosság):

Jászberény – Egy 32 éves cigány egy 85 éves magyar asszonyt vert agyon és rabolt ki. (2008. február 22.) [26]

Jászfényszaru vasútállomásán egy 36 éves jászapáti magyar férfi zuhant ki holtan a vonatból. Cigányok késelték meg, és kilökték a vagonból. (2007. február 28.) [15]

Öcsöd - Cigányok agyonverték egy 78 éves magyart az egyik kocsmá előtt. Az öreg nagyon szegény volt, romos házában élt, pénze nem volt, ki sem foszthatták. (2006. október 7.) [9]

Tiszaroff – Egy 25 éves cigány agyonvert és kirabolt egy 86 éves magyar asszonyt. (2009. január 6.) [37]

Zagyvarékas – Cigányok verték agyon és raboltak ki egy magyar férfit. (2008. június 13-án éjszaka) [30]

Nógrád megye (1 gyilkosság):

Pásztó – Egy 47 éves magyar embert három cigány brutálisan megkínzott, hogy elárulja, hol tartja nagyobb összegű örökségét. Az ember belehalt a kínzásba. A cigányok a testét láncfűrészsel feldarabolták, és egy közeli derítőbe dobták a maradványait. (2005 decemberében) [6]

Pest megye (6 gyilkosság):

Ceglédhez közeli tanyáján egy 74 éves magyar asszonyt ölt meg két cigány. 3200 (háromezer kétszáz) forint (akkori értékben kb. 12 euró) volt a zsákmányuk. (2008. március 14.) [27]

Monor – Három cigány a saját háza udvarán leütött és kirabolt egy 80 éves magyar asszonyt. Az asszony meghalt. (2008. december 1.) [33]

Pest (IV. kerület, Újpest) – Egy 23 éves dunakeszi cigány nő halálra szurkált egy idős magyar asszonyt, mert hiába kért tőle cigarettát, nem kapott. (2007. június 26.) [19]

Pest (VIII. kerület) – Egy ökölvívásban gyakorlott cigány halálra verte egy iskolatársát. (2008. január) [24]

Pest (XIV. kerület) – A fővárosi Bosnyák tér egyik kocsmájában négy részeg cigány agyonszurkált egy idős embert, mert az rájuk szólt a játékautomata rugdosása miatt. (2008. december 18.) [35]

Tápióbecske Három cigány halálra kínzott egy 54 éves nőt. (2007. február 4.) [14]

Somogy megye (1 gyilkosság):

Somogyzitfa – Egy 77 éves magyar asszonyt öltek meg és raboltak ki a cigányok. (2008. április 16.) [28]

Szabolcs-Szatmár megye (4 gyilkosság):

Anarcs – Egy 21 éves cigány karóval agyonvert egy 69 éves gazdát annak gyümölcsösében, miután az tetten érte őket, amint a krumpliját lopják. (2006. július 18.) [7]

Ópályi – Egy éppen borsót szedő 59 éves magyar asszonyt ketten vascsővel agyonverték. A hírek szerint az asszony jelenléte zavarta őket a krumplilopásban. (2005 szeptemberében) [5]

Piricse – Egy helyi kocsmá tulajdonosát három cigány agyonverte, majd kirabolta. (2007. szeptember 13.) [21]

Vásárosnamény – Egy 19 és egy 26 éves cigány közös erővel megölt és kirabolt egy 69 éves férfit. (2008. április 19.) [29]

Tolna megye (2 gyilkosság):

Nagydorog – Egy cigány agyonverte és kifosztotta egy idős magyar ismerősét. (2004. január 21.) [4]

Szeksárd – Három cigány vert agyon egy 80 éves férfit. (Ismeretlen időpont.) [?]

Veszprém megye (1 gyilkosság):

Veszprém – Egy legalább harminc cigányból álló horda egy szórakozóhelyen megtámadta az ott tartózkodók egy csoportját, mindenekelőtt az MKB Veszprém kézilabdázóit, súlyosan megsebesítették a csapat egy szerb és egy horvát tagját, a román Marian Cozmát pedig szabályosan kivégezték, még „szakszerűen” meg is forgatták a kést a szívében. (2009. február 7.) [39]

A negyvenkét áldozat 60 %-a idős (a hatvanat betöltötték, nem egyszer 80-90 év fölöttiek), közülük 25 férfi és 15 nő. Két nőt meggyilkolásuk előtt megerőszakoltak. Az esetek leírása alapján húsz esetben egyértelműen állíthatjuk, hogy rablógyilkosság történt, de ide tartozhat néhány olyan eset is, amikor a hír a tettet semmivel nem indokolja.

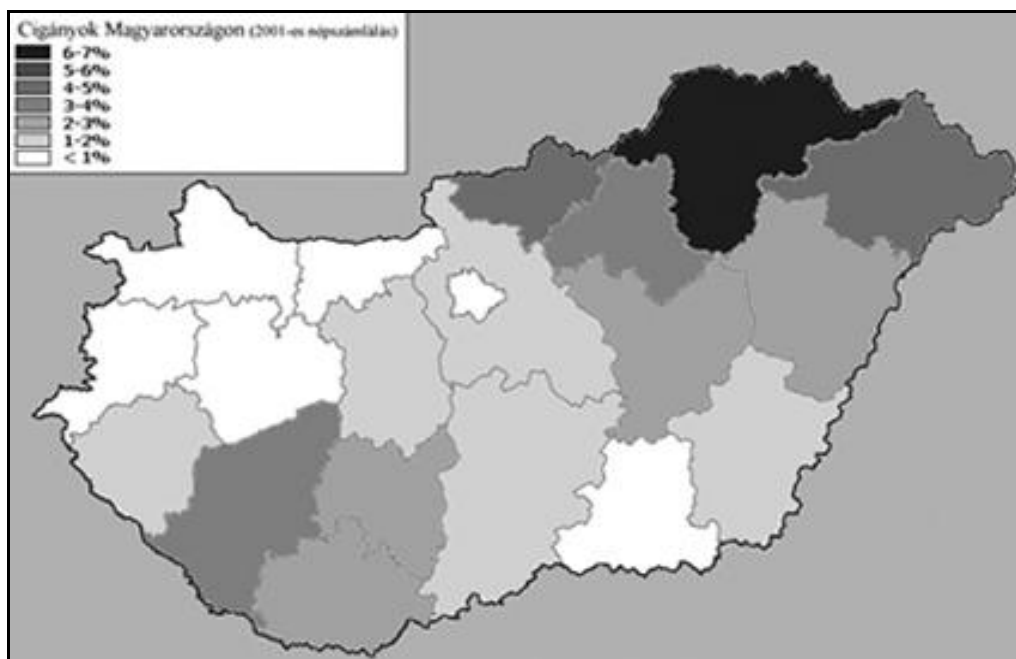
A gyilkosságokat körülbelül 110 cigány vihette végbe. Az esetek többségében a nyolcvan év fölöttieket, az ilyen korú nőket is legalább ketten verték-kínozták halálra. Ha a szöveg *több* vagy *néhány* cigányt említ, akkor három tettel, ha *egy csapatról* szól, akkor öt tettel számoltam. Ez utóbbi eseteknek gyakran sok nézője is volt. Ezek számbavételétől eltekintettem, noha ők pusztán jelenlétükkel hozzájárultak a büntett lélektani szításához, és ezáltal annak részesei lettek.

*

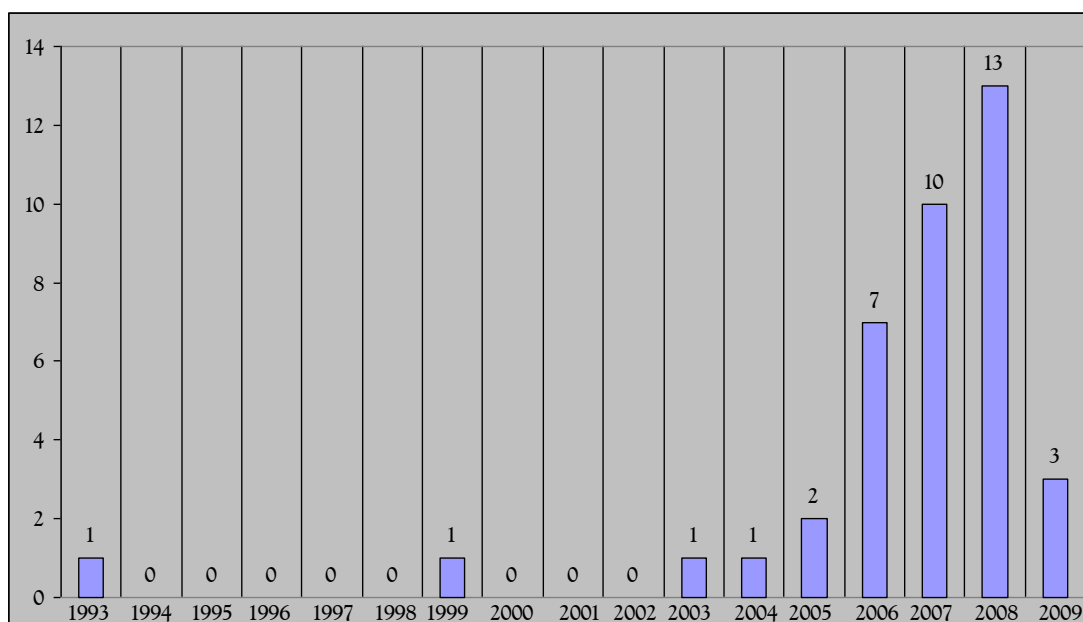
Az alábbi térkép az 1993. augusztus 23. és a 2009. február 5. közötti időszakban az említett listák alapján számba vett cigányok elkövette gyilkosságok egyes magyarországi megyék közötti eloszlását veszi számba. A számok azt mutatják, hogy az ország északkeleti és középső területeit sújtja leginkább az erőszak.

A számok nagyjából megegyeznek cigányok hazánkbeli elterjedésével, noha az itt következő térkép a 2001-es népszámlálás idején érvényes helyzetet mutatja be. Azóta százalékos arányuk mindenütt csak növekedett.

Az következő grafikon azt mutatja be, hogy a világhálón talált listák adatai alapján az egyes években hány magyart öltek meg a cigányok. Valószínű, hogy az első tíz évben csak a hiányos információk miatt oly kicsi a gyilkosságok száma. Mint látható, az utóbbi évek határozott növekedést mutatnak. A 2009-es esztendő visszaeső értéke abból származik, hogy csak február 5-ig vannak ebben az évben adataink. Ha ezeket kivetítjük az egész évre, vagyis matematikailag becsüljük föl a végeredményt, akár 30 áldozat lehetőségével is számolhatunk.

A 2009. február 5-e azért zárja a tanulmányozott periódust, mert a továbbiakban, az elkövetők etnikai hovatartozásának az ismeretlensége miatt meggyérültek az adatok. Ez egyrészt a tettesek hiányos felderítettsége, másrészt a cigány voltok a hivatalos jelentésekből való szándékos elhagyásából származik.

*

Folyó év (2011) február 2-án az N1 Híradó kísérleti adását láttam a Barikád honlapján. Ebben Sneider Tamás, a Jobbik országgyűlési képviselője Magyarország jelenlegi bűnügyi állapotáról beszélt. Többek között ezt mondta: „Az elmúlt húsz évben ezer magyar embert gyilkoltak le cigány személyek Magyarországon”. Mivel az én amatőr módszerekkel összeállított, valamivel több mint tizenöt évre kiterjedő listám szerint az áldozatok száma igen messze van az ezertől, levélben megkértem a képviselőt, hogy segítsen hozzájutni ahhoz a forrásanyaghoz, amely az utóbbi húsz év ezerre rúgó gyilkosságait igazolja.

Válaszában a képviselő egy jobboldali honlapot ajánlott, melynek adataiból a tavaly ősszel, amikor ehhez az íráshoz hozzáfogtam, nagyobb mértékben hiányzott a határozott utalás a bűntények tetteseinek kilétére, mint jelenleg. Levele tartalmazza azokat a megállapításokat, amelyeket a nyilvánosság előtt is elmondott: „Azon esetek száma, amelynek etnikai háttére biztosnak mondható, 50 fölött van évente az utóbbi három évben. A valós szám egyébként valószínűleg megközelíti ennek a kétszeresét.”

A képviselő ajánlotta honlapról kijegyzeteltem a 2010. augusztus 22. és az idei február 23. között, vagyis az utóbbi fél esztendő alatt magyarok (és esetleg más „fehérek”) ellen elkövetett gyilkosságokat. Kiderült, hogy ezeknek 36 áldozatuk volt a tanulmányozott periódusban. Ha nem számítjuk azokat az eseteket, amikor a tettes cigány volta nem bizonyos – noha az elkövetés ilyenkor is szokatlanul kegyetlen módja rájuk vall – akkor sem kapunk harmincnél kisebb eredményt. Ha ezt tipikusnak feltételezzük, akkor egy évre hatvan, húsz évre pedig 1200 (ezerkétszáz) áldozattal számolhatunk.

Ezek után csak azt javasolhatom, hogy az általam az előbbieken említett, ugyancsak a világhálóról nyert esetek matematikai vonatkozásait tekintsük annak, ami: egy bizonytalan pontosságú adathalmaznak. Bizonyos, hogy ott említett gyilkosságok megtörténtek, de távolról sem állíthatjuk, hogy számuk megfelel a valóságnak.

A továbbiakban a minőségi jellemzőket tanulmányozzuk egy kissé. Ezek vizsgálata is fölöttébb tanulságos.

*

A magyar-cigány viszony jellemzőit az olaszliszakai eseményeket elemezve találhatjuk meg igazán. Az, ami ott történt, pontos körképet rajzol a jelenségről.

Vajon hogy lehet az, hogy miután az akkor (2006 októberében) nyolcadik osztályos cigánylány a közeledő jármű előtt az utolsó pillanatban átrohant az úton, és annak túloldalán beleesett a vízvezető árokba, egyetlen cigánynak, egy szem rokonának sem jutott eszébe, hogy odamenjen, és megnézze, mi történt vele? Egyedül az autóját megállító Szögi Lajos szeretett volna meggyőződni arról, nem esett-e baja, de neki többé már nem volt erre lehetősége.

Tudni kell, hogy az első sajtójelentések tévesek voltak, amikor azt feltételezték, hogy a gépkocsi meglökte a gyereket. Az utólagos vizsgálatok kiderítették, hogy sem az autó valamely részén, sem pedig a lány bőrén nyoma sem volt semmiféle ütközésnek. Kétségtelen tehát, hogy a lány a saját lendületétől az árok szélén egyensúlyát veszítette, és ezért esett bele. Minden normális ember, aki számára egy kicsit is fontos volt a gyerek épsége, első reakcióként – pusztán aggodalomból és segítőkészségből – odarohant volna hozzá, hogy lássa, jól van-e. Ehelyett az anya üvöltve biztatta megvadult fiát és a többi fékevesztett rokonát, hogy: **„Öljétek meg a magyart! A lány meghalt.”** Az apa pedig elment a baltáért, hogy levágja a kocsiból kiráncigált és talán már eszméletlen Szögi Lajos tanár fejét. Közben a lány kikászálódott az árokból, bement az udvarukra az anyjához, és azt mondta neki: „De hát itt vagyok, anyukám, élek.”

Ezalatt legalább heten emberi mivoltukból kivetkőzve hosszú percekken át ütötték, de főleg rúgták az áldozatukat. Közben sokan kigyűltek köréjük a környező házakból. Ahogy az egyik tanú mondta: olyan volt az egész, mintha egy előadást néztek volna. Egyetlen ember akadt, aki úgy vélte, ezt mégsem kellene csinálni, de őt hamar elhallgattatták.

Szögi Lajos hetven rúgást és ütést kapott. Ebből ötvenet a fejére. A mentő már egy halotthoz érkezett.

Fontos lenne megérteni, mi a magyarázata annak, hogy valójában egyik cigányt sem érdekelt a lány sorsa? Még az anyját sem. Fontosabb dolguk akadt: kirobbant gyűlöletüket az áldozatokra kellett összpontosítaniuk. A lány eleste ürügyként szolgált ehhez. Mintha féltek volna odamenni az árokhoz, nehogy kiderüljön, hogy nincs semmi baj, s akkor megszűnik az indokuk arra, hogy a gyűlöletüket kiélve megöljék „a magyart”. Az idegent, aki más, mint ők.

A tanárnak két leánya is ült a kocsiban, és végignézték apjuk meggyilkolását. Az egyik tizenéves volt akkor, a másik öt. Ők magukért is reszkethettek: a cigányok azzal fenyegetőztek, hogy megerőszakolják és összeverik őket. Vajon mi történt volna velük, ha a cigánylány – a saját figyelmetlensége következtében! – valóban súlyosan megsebesül?

*

Egy sok vonásában hasonló eset már a „szocializmusban” is történt, bár akkor legalább az emberölés elmaradt. Emlékezetem szerint a hetvenes évek vége felé jártunk. Valahol Piliscsaba táján egy kétgyermekes család haladt az úton személygépkocsival. Ugyanazon az úton részeg cigányok motoroztak. Egyikük, talán aki közülük legelől robogott, hátulról nekiment az autónak és felborult. A kocsit vezető családapa megállította a járművet, hogy megnézzé, nem történt-e az illetőnek valami baja. Ekkor érkezett oda a többi cigány. Az akkori hírek valahogy úgy fogalmaztak a férfiről, hogy súlyosan megsértették a nemi szerveit. A feleségét pedig sorra megerőszakolták két gyermekük szeme láttára.

A cigányokat elítélték és lecsukták, de ez nem változtatható azon a tényen, hogy soha nem gyógyuló súlyos sebeket okoztak egy segítségükre siető magyar család életében.

*

Magyar összefogással emlékhelyet létesítettek Olaszliszkának azon a helyén, ahol Szögi Lajos erőszakos halált halt. Az ott lakó cigányok szeméttlerakónak használják, van, aki csúzlival lövöldöz a tanár fényképére, és az áldozatot mocskoló levelet helyez el oda. Noha ma már mind tudják, hogy tökéletes ártatlansága dacára gyilkolták meg őt, mind a mai napig gyűlölik az emlékét is. Vajon miért? Csak nem azért, mert magyar volt?

*

Miskolc város cigányok által lakott részein 2009. március 15-én az a hír terjedt el, hogy bőrfejük és a Magyar Gárda tagjai aznap támadásra készülnek ellenük. Ezért ütő-, szűrő és vágófegyverekkel felszerelve önvédelmi csoportokat szerveztek, így várták az „ellenséget”.

Néhány kérdés már a védelmi készülődés pillanatától felvetődik. Vajon kik terjesztették közöttük ennek a támadásnak a hírét? Valamelyik cigány csak úgy megálmodta, és saját álmától megrémülve ijesztgette a többieket? Ez a lehetőség nagyon valószínűtlen. Az már sokkal inkább lehetséges, hogy az etnikai izgatásban és konfliktusokban érdekelt valamelyik politikai erő igyekezett szítani ott a tüzet.

A cigányok nagyon jól kell tudják, hogy a Gárda tagjai soha egyiküket sem bántották. Ha valaha ilyen eset történt volna, a baloldali sajtó hosszan és messzehangzóan szétkürtölte volna. De olyan hírről sem találkoztam, amely szerint a bőrfejük erőszakoskodtak volna velük. Azt találták vajon félelmetesnek, hogy ezek az emberek néha felvonulással tiltakoztak ott, ahol cigányok követtek el valamilyen aljasságot?

A harmadik kérdés azokra vonatkozik, akik a város nyugalma lennének hivatottak biztosítani. Hogy lehet az, hogy felfegyverzett csapatok egész este keresték az utcákon az ellenfelet, de a rendőrség erről mit sem tud, egy árva járőr sem vetődik arrafelé, és amikor a cigányok megünják a várakozást, és „Büdös magyarok! Üssétek őket! Halál a magyarokra!” kiáltásokkal maguk indulnak éjjel egy órakor támadásba egy véletlenül arra haladó személygépkocsi ellen, annak három utasát a haláltól talán csak az mentette meg, hogy a sebesült gépkocsivezető lélekjelenlétének köszönhetően sikerült elmenekülniük a helyszínről.

Balla Gergőnek, a Jobbik országgyűlési képviselőjének a belügyminiszterhez intézett, a magyarok elleni gyűlöletre vonatkozó, 2010. november 16-án feltett kérdésére Kontrát Károly államtitkár válaszolt, aki kijelentette, hogy „ez az első olyan eset, amikor az igazságszolgáltatás kimondta, hogy a magyar nemzet ellen történt bűncselekmény”. Az államtitkár megerősítette, hogy az egyik karó ezt a rávéselt feliratot viselte: „Halál a magyarokra”. Véleménye szerint az elsőfokú bíróság igen súlyos ítéletet hozott: a részt vevő, azt kezdeményező tizenegy férfi közül nyolcat ötévi letöltendő börtönbüntetésre ítélték.

Vagyis magyar bíróság először hozott olyan ítéletet, amely a magyarok elleni rasszista erőszak bűntényére hivatkozik.

Kérdés, hogy az ötévnyi börtönbüntetés valóban méltó és elegendő válasz-e a csoportosan elkövetett etnikai jellegű támadásra, melynek végső célját a „halál a magyarokra” uszítás szóban és írásban is a gyilkosságban jelölte meg. Arról nem is szólva, hogy ez az ítélet csak ideiglenes, és a másodfokú bíróságok eddig rendszerint enyhítettek a cigányokkal szemben hozott elsőfokú ítéletek „szigorán”.

Ez volt tehát az első olyan bírósági döntés, amely a magyar nemzettel szembeni bűnténynek minősíti a történeteket, pedig már ezt megelőzően is indokolt lett volna minden olyan esetben, amikor a nemzeti megalázás és megsemmisítés jelszavainak hangoztatásával, magyar voltok miatti meggyilkolással való fenyegetőzés közben követtek el súlyos bűncselekményeket. Csak néhány példa: a Szögi Lajos tanár pusztai gyűlöletből való meggyilkolásán kívül például a négy horgász elleni egerszalóki embertelen támadás (2005. december 2.), vagy az a mód, ahogy hat cigány a Petőfi hídon elbánt öt tizenéves magyar fiattal (2008. december 2.). Ezek között lányok is voltak, és valamennyiük súlyos sérülésekkel végezte. A már említett kurittyáni lány a bíróság előtt büszkén mondta el, hogy verés előtt és közben cinkosával együtt „rohadt magyarnak” nevezte áldozataikat, fenyegetőzve, hogy fenn hordott magyar orruk miatt őket meg fogják ölni. De ide sorolhatunk minden rablógyilkosságot is, amelyek kegyetlensége a tettesekben az áldozattal szembeni minden emberi érzés meglétét kizárja.

Mindez azt a benyomást kelti, mintha a szörnyűségek elkövetőiből minden erkölcsi hozzáállás, maga az emberi érzés, a működő lelkiismeret hiányozna.

*

A mai cigányok magatartását vizsgálva újra és újra felvillan a hajdani tanárvoltom tapasztalata, amikor kiderült, hogy a diákom apja úgy kezelt, mint egy idegen élőlényt, amellyel mintha nem is válthatna őszinte szót, és az ezzel kapcsolatos döbbenet, amikor a kollégám megmagyarázta nekem a helyzetet. De akkor nem éreztem a lelkük mélyén megbúvó gyűlöletet, amelyet ez a mostani vázlatos összeállítás viszont kézzel foghatóan bizonyít. Életmódjuk és életszínvonaluk nyomorúságos volta ellenére bennünket, a más fajt tartanak megvetendőnek, nem utolsó sorban akkor, ha akadályt igyekszünk gördíteni az elé, hogy belőlünk ingyen éljenek. Gyakran szinte féktelen indulatokat kelt bennük, mihelyt a normális együttéléshez nélkülözhetetlen erkölcsi elvárásaink vannak velük szemben.

Szerintük a magyar a fajgyűlölő, mert az nem szereti, ha lopnak tőle, ha munkája termését a kertjében, szántóföldjén vagy erdejében mások gyűjtik be, mert nem hajlandó elviselni az agresszív összeférhetetlenséget, és végképp nem tudja megkedvelni azt a népet, amelyiknek tagjai miatt besötétedés után inkább elkerüli, hogy saját falujában vagy „rossz” városrészben élve az utcára kilépjen. Leginkább azonban az háborítja fel, hogy idős, egyedül élő rokonai vagy ismerősei cigányok rablóportyáinak kirabolt, embertelenül megkínzott, gyakran életüktől is megfosztott áldozatai legyenek. Mindezt mint bűnünket vetik a szemünkre, és ezért viszi szét fajgyűlölő hírünket a világba liberális honfitársainkon kívül a cigányok nem egy képviselője is. Mintha valami perverz örömet okozna nekik, ha mi minél megvetendőbbek vagyunk a nagyvilág szemében. Nem új jelenség ez, csak mintha szaporodnának hamis szavú ellenségeink.

Érdekes, hogy a cigányok elleni gyűlölet hírének terjesztői és hitelt adói a magyarokkal szembeni igen elterjedt indokolatlan gyűlöletről – mivel nem is akarják észrevenni – elfelejtene szólni.

Különös, hogy – bár minden népnek megvan a maga neve, és ha róla beszélnek, így szólítják, még ha esetleg gúnynevet faragnak is belőle – a cigányok minden nem cigányt közös névvel gádzsónak neveznek, bár akad olyan vidék, ahol ők „paraszt”-nak mondják az illetet. Én csak egyetlen másik népet ismerek, amelyik ezt teszi; ők gójnak neveznek minden nem zsidót.

Újabb kori fellépésük módja és az idegenek közös névvel való merev különválasztása azt bizonyítja talán, hogy a cigányok is választott népnek tartják magukat?

*

Magyarországon minden főiskolát és egyetemet végzett személy köteles valamely idegen nyelvet megtanulni, és vizsgát tenni belőle. Ha ennek nem tesz eleget, egy idő után elveszíti az állását. Vannak, akik a cigány nyelvet választják. Értesüléseim szerint nem ritka, hogy vizsgáik ismételten nem sikerülnek. Saját megítélésük szerint bármi más nyelvet választottak volna, már diplomát szereztek volna belőle. Az a benyomásuk, hogy tanáraik a megalázás szándékával szinte csúfot üznek velük.

Ajánlatos lenne utánanézni, mennyire értik mesterségüket a cigány nyelv cigány oktatói nálunk, ha tevékenységük ténylegesen nagy buktatási arányt eredményez. De még inkább végiggondolandó, hogy amennyiben – mint a példából feltételezhető – valóban ennyire áthatja őket a „cigány fensőbbiség”, mennyire megalapozott az az optimista reménykedésünk, hogy a cigány értelmiség, minden jóindulatú erővel együttműködve, szinte megváltásszerű beavatkozással civilizálni igyekszik majd saját népét, és segít megjavítani, rendbe tenni a magyarok és a cigányok közötti, erkölcsi és kulturális okokra visszavezethető, jelenleg tarthatatlan viszonyt?

*

A „szocializmus” megszűnése után – mint ismeretes – Magyarország lakosságának az életszínvonala évtizedeket zuhant vissza a múltba. Kuncze Gábor, a Szabad Demokraták Szövetségének akkori elnöke a Horn-kormányban (1994-1998) belügyminiszter lett. Állítólag ő találta ki akkor a „megélhetési bűnözés” fogalmát, mintha az életkörülményekkel kapcsolatos bocsánatos bűn lenne. Ebben a fogalomban a cigányok jelentős része, annak ellenére, hogy államtól segélyt kapott és kap ma is, igazolást találhatott törvényellenes cselekedeteire, vagyis az általa elkövetett lopásokra és rablásokra, amelyekkel „kiegészíti” segélyének az összegét. Ezért jogos lenne Kuncze Gábor ellen büntettek elkövetésére való felbujtás miatt bünvádi eljárást indítani. Ugyanez érvényes mindazokra is, akik ezt a fogalmat a Büntető Törvénykönyv szövegével és szellemével összeegyeztethetetlen módon büntettek mentegetésére használják.

Az évek során megnövekedett az a segély, amit a cigányok az államtól kapnak. Ennek ellenére a „megélhetési bűnözés” nem csökken, ellenkezőleg, nagymértékben terjed a súlyosabb büntények kategóriáiban is. Úgy tűnik, ennek az elnevezésnek a használata, a társadalom erkölcsi nihilizmusának erősítése révén, segítette a gonoszság szelleme uralmának kiterjedését a világunk fölött.

A cigányok létszükségletei a szeszes italokra is kiterjednek. Jelentős részük kocsmajáró ember. A segély egy részét ez az igényük emészti fel. Nagy felháborodást vált ki közöttük az a megoldás, hogy a segélyt kártyán kapják, és csak létszükségleti cikkeket lehessen belőle vásárolni. Pedig ebben az esetben talán azt a tizenhárom hónapos csecsemőt sem éhezettették volna halálra a szülei Piricsén, akik a gyermek után kapott segélyt másra költötték.

*

A magyarok helyzetét illusztráló esetek közül érdemes kiemelni a zámolyi cigányok ügyét. Összetákolta házaik 1997-ben egy vihar következtében életveszélyessé váltak, ezért a helyi

hatóságok lebontatták azokat. Az üldözöttség érzése talán már itt kezdett ágaskodni bennük, noha beköltözhettek a helyi művelődési házba, faházakból és konténerekből ideiglenes lakásokat állítottak össze nekik, 1998 őszén pedig megkezdték téglaházak építését számukra.

A menekülési szándék akkor fogta el igazán őket, amikor 1999. augusztus 28-án, mindmáig magyarázatot nem nyert anyagi nézeteltérések tisztázására három csákvári fiatalember érkezett a cigánytelepre. Mintegy húsz cigány fogadta őket, állítólag csákánynyelekkel (ezeket kiszedték a szerszámból, hogy hivatkozási alapjuk legyen, miért nem tudnak közmunkát végezni). Két látogatónak sikerült elmenekülnie, a harmadikat viszont támadói agyonverték, holtra rugdosták.

Ekkor határozták el, hogy „üldözöttségük” miatt elmenekülnek Magyarországról. Negyvenhat zámolyi cigány utazott 2000-ben Strasbourgba, valamennyien Krasznai József polgárjogi aktivista rokonai, aki az egész akció fő szervezője volt. Másoktól is kaptak segítséget, nem utolsósorban Katz Katalin jeruzsálemi ügyvédnőtől. Franciaország hamarosan menekültekként fogadta be őket. (Egyikük utólag bevallotta, hogy maga gyújtotta fel a zámolyi házát az őket körülvevő ellenségesség illusztrálására.) Ekkor Magyarország baloldali értelmiségének a krémje harmincnyolc aláírással levélben köszönte meg Jospin akkori francia miniszterelnöknek, hogy ezeket a cigányokat megmentette a magyarok általi üldöztetéstől.

Kétségtelen, hogy ezek az aláírók (no meg a hasonszörűek) látják el sugallattal és anyaggal a nyugati tömegtájékoztatásnak azokat a szakembereit, akik szinte kéjes örömmel emlegetik a magyarok napjainkban is uralkodó diszkriminatív, fajgyűlölő, fasiszta és hasonló hajlamait, amelyek szerintük jelenleg a cigányellenességükben csúcsonyulnak. Ezeket a bel- és külföldieket mind – értelmi tisztulásuk és erkölcsi gyógyulásuk érdekében – kötelezni kellene arra, hogy csak egy félévet éljenek cigánylakosokban bővelkedő magyar falvak peremén, hogy ők is megismerjék kissé azt a rettegést, amely az államtól mindmáig nem védett, de házuk és földjük eladhatatlansága miatt onnan menekülni nem tudó magyar emberek – különösen az öregek – életének a része.

A levelet közismert emberek írták alá, például Esterházy Péter és Konrád György írók, vagy a filozófiával és politikával foglalkozó Tamás Gáspár Miklós.

Esterházy Péter több évvel ezelőtt, valamelyik göteborgi látogatásakor egy svéd lap riporterének erre vonatkozó kérdésére intellektuális göggel azt nyilatkozta, hogy bizony az ő hazája a könyvtár. Az *Így gondozd a magyarodat* című „hangjátékában” (1991) pedig kigúnyolta és leköpte saját nemzetét.

Tamás Gáspár Miklós a „Mortimer-ügyben” játszott áldatlan szerepet, amikor egy nagyobb tanuló (akinek Mortimer volt a beceneve) karddal súlyosan megsebesített egy nála kisebb cigánygyereket. Filozófusunk – mint akkor sokan mások is – még mielőtt tudta volna, mi történt valójában, mozgósította magyarellenes érzelmeit, és fajgyűlölettel vádolt minket. Meg is mondta, hogy ő fajüldözött országban nem akar élni. Természetesen nem ő volt az egyedüli. Belső érzelmi sugallatára hallgatva, még mielőtt a kivizsgálások befejeződtek volna, Gyurcsány miniszterelnök is kijelentette az Ország Házában, hogy akkor egy rasszista bűncselekmény történt. T. G. M-nek javára lehet írni, hogy legalább elnézést kért a magyarokat summásan minősítő kijelentéséért, amikor kiderült, hogy a bűncselekményben részt vett mindkét fiú cigány.

Konrád többek között azzal tűnt ki, hogy a magyar történelem egyik legsötétebb lelkű figuráját, Gyurcsány Ferencet a nyugati sajtóban dicsőítette, mikor az még miniszterelnök volt. Azt az embert, akinek pártja – mint akkorra már kiderült – hazugságok tömegével sikerült megnyerje másodjára is a választásokat, tehát aki miniszterelnöki posztját is csak csalással szerezte meg újra. Azt a politikust, aki Budapesten bevezette a rendőrterror, és azokat is meghurcoltatta, szemét gumigolyókkal kilövette, akik csak ünnepelni szerették volna '56 évfordulóját; aki kiszolgálói közreműködésével kiárusította és a gazdasági tönk

szélére juttatta az országot, és akinek regnálása idején a politikusok közerkölcse a mélypontját érte el, mint azt ma gazdasági bűntényeket feltáró kivizsgálások és perek tucatjai bizonyítják.

Vajon milyen erkölcsle lehet Konrád Györgynek, ha egy ilyen alakot népszerűsít külföldön, és – legalább közvetve – állít példaképpül a változatos negatív jelzőkkel „feldíszített” magyar nép elé?

Az utóbbi évtizedben Tamás Gáspár Miklós arra panaszkodott, hogy fél egy ilyen országban élni, mint Magyarország, Konrád György pedig tudatta: a bőröndje mindig készen áll, hogy messzire utazzon innen.

Nagyon rossz lehet ezeknek az embereknek a lelkiismerete.

Visszatérve a zámolyi cigányokra, Krasznai Krisztiánt, akinek a meggyilkolt csákvári fiatelembert halálában fő része volt, tizenegy évre ítélték. Tettes társa mindmáig ismeretlen. Két személyt, akiknek szintén része volt a gyilkosságban, a franciák – miután menedéj jogot adtak nekik – nem adták ki a magyar hatóságoknak. Viszont olyanok is akadtak a „menekültek” között, akik egy ideig hazajártak, hogy otthon is fölvegyék a segélyt.

Az első levél után négy évre, 2005-ben a magyar baloldali értelmiség tagjai újabb levelet írtak a franciáknak, elnézést kérve, hogy hagyták magukat átvenni a zámolyi cigányoktól. No meg előzőleg még nem tudták, hogy egy harmadik fél is ott van az események mögött. Nem lehet pontosan tudni, itt kire gondoltak: az izraeliekre-e, tekintettel a jeruzsálemi ügyvéd nő harcos szerepére, vagy pedig az orosz titkosszolgálatra. Elterjedt ugyanis az az információ, hogy az oroszok a cigányok felheccelésével Magyarország rossz hírét akarták kelteni, hogy az Európai Unió lehetőleg ne vegye fel a tagjai közé.

Azért ne felejtjük el azt sem, hogy 2000-ben az országot a Fidesz kormányozta, amelyet már csak sportból is illett mocskolni, 2005-ben viszont Gyurcsányék uralkodtak, akiket a liberális értelmiség inkább tisztára igyekezett mosni.

*

Most, március folyamán kezdődik annak a négy embernek a pere, akik 2008. július 21. és 2009. augusztus 3-a között a hírszövegek szerint kilenc helyszínen intéztek támadást cigányok ellen. Hat embert megöltek, ötöt pedig életveszélyesen megebesítettek.

A világhálón megtalálható különböző forrásokban néhány homályos pont tűnik elő. Reméljük, hogy a bírósági tárgyalásokon ezek tisztázódnak.

1. Egy, a Nemzetbiztonsági Hivatalból kiszivárogtatott írásos anyag szerint az egyik gyanúsítottat a gyilkosságokat megelőzően figyelték a polgári nemzetbiztonsági szolgálatok, de a figyelését mindjárt abbahagyták, amint az illető fegyverek vásárlásába kezdett, amelyeket később minden bizonnyal a cigányok ellen használtak. Netán megnyugtatta ezeket a szolgálatokat, hogy – talán megbízását teljesítve – fegyvereket szerez be az illető, s már nem volt miért tovább követni a cselekedeteit?

2. Az írásos anyag ismeretlen szerzője valami miatt kemény bírálatot illelt Laborc Sándort, a Nemzetbiztonsági Hivatal leköszönő főigazgatóját, majd felteszi a kérdést: „kinek, illetve kiknek állhatott érdekében a romák körében elkövetett gyilkosságsorozat”?

Ha erre a kérdésre választ kapnánk, feltehetően minden fontos dolgot megértenénk a gyilkosságok igazi háttéréről.

3. A vádlottak nyilatkozatai szerint a céljuk az volt, hogy félelmet keltsenek a cigányok között; „mivel az igazságszolgáltatás nem megfelelően látja el a feladatát a romák által elkövetett bűnesetek kapcsán”, ezért saját kezükbe vették „a rendcsinálást”. Egy meg nem nevezett informátor véleménye szerint viszont „A végső cél a romák által kirobbantott polgárháború lett volna.”

Nos, ez a cél vajon kinek állhatott az érdekében?

4. Az említett kiszivárogtatott anyagból megtudjuk, hogy egy másik gyanúsított (nem a fegyvervásárló) a Katonai Biztonsági Hivatal „titkos kapcsolata” volt.

Végül még kiderülhet, hogy a magyar népet oly annyira szerető, neki oly sok jót cselekvő Gyurcsány Ferencnek a titkosszolgálatja mozgatta ezeket a gyilkosokat egy polgárháború kirobbantása érdekében. A tettesek esetleg majd elmondhatják: parancsra cselekedtem.

*

Eleve kifogásolható, hogy ma, amikor a személyiségi jogok mindjobban összefonódnak az etnikai hovatartozással, és a kisebbségek életlehetőségei támogatásának az igénye – legalábbis a politikai frazeológia egy szintjén – mind nagyobb hangsúllyal jelentkezik, bizonyos esetekben titkolni illik, ki melyik csoportnak a tagja. A titkolózás mindenekelőtt a nem elfogadható, vagy éppen elítélendő cselekedetek esetében vált tabuvá a „politikailag korrekt” megítélés szerint. Ez a gondolkodásmód úgy véli, hogy ezen a téren a nyílt szókimondás az „előítéleteket” táplálná, amelyek a kívánatosnak nyilvánított „multikulturális társadalom” léte és békéje ellen hatnának. Ezért – Magyarországon mindenképpen – hivatalosan kerülendő annak a megnevezése, hogy egy gyilkosság elkövetői cigányok-e vagy sem. Miskolc rendőrkapitányát, dr. Pásztor Albertet, mivel a bűntények egy fajtájáról nyilvánosan kijelentette, hogy azt mind cigányok követik el, 2009-ben az Országos Rendőr Főkapitányság büntetésből le is váltotta. A leváltást Miskolc népének és vezetőinek a tiltakozására visszavonták. (A kapitány most januárban vonult nyugalományba.)

A dolgot két egymással ellentétes szempontból is nézhetjük. Ha az elkövető cigány volt, de takargatjuk ezt a tényt, az emberek egy része arra gondolhat, hogy a bűntény nem cigánynak tulajdonítható, és ez ebben az esetben igazságtalan feltételezés.

Az elhallgatás következménye súlyosabb, amikor az emberek – ismereteik, sőt tapasztalataik alapján, noha valamely bűntényt bűnszínétől, eredetétől függetlenül bárki elkövethet – a ki nem mondott információt szükségszerűen a cigánnyal helyettesítik. Az elkövetőről való hallgatás ezért kimeríti a faji uszítás ismérveit. A társadalom kommunikációjával szemben joggal bizalmatlan emberek (hányszor átvették már őket!) erkölcsileg joggal vonják le a következtetést: azért hallgatnak a tettesről, mert az cigány volt. Még akkor is, ha ez adott esetben nem felel meg a valóságnak.

Amennyiben azt akarjuk, hogy a cigányság szembenézzen önmagával, akkor egyértelműen nyilvánossá kell tenni cselekedeteit, és mindenkiről nyíltan ki kell hirdetni az igazat. Csak a hivatkozási alapul szolgáló negatív esetek pontos ismeretében lesznek képesek saját népükön segíteni a hozzájuk tartozó tisztességes emberek.

Amerika nem a halmozottan rokonszenves tények hazája. De ebben az esetben nekik van igazuk: nem kell a titokban tartás javító erejének hamis hitében ringatnunk magunkat. Nagyobb az esélye, hogy a közösségeknek a jogszabályokba ütköző cselekedetéről való tudása visszatartja a megisméltéstől az elkövetőt, mint ha azt sugalljuk neki, hogy bűjőcskát játszhat a környezetével.

*

Mielőtt megpróbálnánk felvázolni a cigányerőszak elleni intézkedések lehetőségeit, tekintsük át azokat a gyilkosságok összesítéséhez használt listán talált eseteket, amelyek nem vezettek halálhoz. Harmincöt emberről olvashatjuk, hogy ebben az időszakban súlyos állapotban kerültek kórházba, vagy legalább komolyabb orvosi kezelésre szorultak. Összesen tizenhárom késelésről esik szó, ebből kettőnél említik, hogy életveszélyesek voltak, ezért ezeket az említett harmincöt közé soroltam. Vagyis a cigányok fehérek elleni 42 halálos kimenetelű támadása mellett ezek a kétségtelenül hiányos listák még 46 olyan esetről tudnak, amelyek bármelyike ugyancsak gyilkosságnak végződhetett volna. Ez azt jelenti, hogy a megvizsgált periódus tizenöt és fél éve alatt e feljegyzéseken alapuló tudomásunk szerint 88 magyar embert ért halálos vagy életveszélyes támadás.

A legsúlyosabb nem halálos esetek: Mezőzomboron nyomorékká vertek egy férfit (az időpont hiányzik), Mosonmagyaróváron pedig egy 17 éves dunaszigeti magyar fiút támadtak

meg 2008. november elején. A fiatalember kómába esett, és több mint egy hónapig lélegeztető gépen tartották. Akkor magához tért, de a látását elvesztette.

Ugyancsak a nem halállal végződő esetekben öt asszonyt erőszakoltak meg, egyikük életkora ismeretlen, a másik négyé 54 és 80 év között változott.

Támadáskor a cigányok magyarelles fajgyűlölő kifejezésekkel szokták illetni áldozataikat, akik könnyebb sérülésekkel végződő megveretésének a száma ismeretlen.

Tizenegy helységben a krónika „fegyveres cigányok tömegverekedéséről” szól. (Ezek: Kiskunhalas Bács-Kiskun megyében; Arló és Edelény Borsod-Abaúj-Zemplén megyében; Angyalföld Budapest XIII. kerületében; Ercsi és Heves Fejér megyében; Karácsond, Gyöngyösorosi és Gyöngyöspata Heves megyében; Jászapáti Jász-Nagykun-Szolnok megyében, valamint Ilk Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében.)

Arról nem esik említés, milyen fegyverek voltak a cigányoknál, de valószínű a kés, a kard, a baseballütő és a közönséges bunkó, bár a lőfegyver sem kizárt, hiszen volt, ahol ezt szorították a kirabolandó személy fejébe. Különös, hogy ezeknek a tömegverekedéseknek az áldozatairól semmiféle hír nem szól.

Jó lenne tudni, hogy a magyar rendőrség ellenőrzi-e, hogy a cigányok – a törvényeknek megfelelően – közterületen ne hordjanak maguknál rúgós vagy 8 cm-nél hosszabb pengéjű kést, és utána szoktak-e nézni, hogy az ezzel gyanúsítható személyek birtokolnak-e engedély nélkül lőfegyvert?

Több eset leírásából kiérezhető, hogy a magyar rendőrök is félnek a cigányoktól. Nem csoda, hiszen a lista hét ízben említi, hogy nagy számban támadtak rájuk kötelességük teljesítése közben.

Amennyiben az államhatalmat képviselő ember munkája közben fél, és ez esetleg látszik is rajta, továbbá félelmében nem meri hivatási kötelességét teljesíteni, teljesen valószínűtlen, hogy a bűnözés terén valaha is rendet lehet teremteni ebben az országban. Ideje lenne már mindenüvé rendőrsöt telepíteni, ahol erre szükség van, vagy talán még inkább állami kezdeményezéssel vidéken mindenütt létrehozni a csendőrséget, hogy a magyar embereknek ne kelljen többé bűnözők támadásától rettegniük saját hazájukban a szülőföldjükön, ahonnan el sem tudnak menekülni, mert házukat és földjüket a falujukban kialakult helyzet miatt el sem tudják adni többé. S ha erre nincs pénz, akkor csak folytassuk Magyarország árendába adását.

*

Pest egyik peremvidékén lakik egy ismerős házaspár. Amikor együtt utaznak valahova, megkérik valamelyik gyereküket, hogy addig költözzön be a házukba, mert – mint mondják – máskülönben a „gazdátlan” lakást kirabolják a cigányok. Egy Eger tőszomszédságában lévő községben élő ismerős családdal ez meg is történt. Egy nap délutánjától másnap reggelig voltak távol, és egy teljesen üres lakásba tértek vissza. Feltehetően a patakig nyúló kertjükön keresztül hurcolták el ingóságait.

Úgy látszik, a cigányoknak országos kémhálózatuk van, és pontosan értesülnek, hova és mikor érdemes „kiszállni”.

Budapest XX. kerületében – újabban a XVIII-ban is – egy maszkos rablóbanda garázdálkodik. Olyan házakat keresnek fel, hol idősek laknak. Tudtommal eddig nyolc helyen jártak, és négy öreget öltek meg.

Mindezekben az esetekben nincs bizonyíték arról, hogy ki a tettes. De a rablások pontosan úgy folynak le, ugyanazokkal a módszerekkel és ugyanannyi kegyetlenséggel, mint a falvak szélén lakó öregeknél.

Ideje lenne, ha a bűnüldöző szervek megtalálnák őket végre. Ehhez persze több technikai felszerelésre és nagyobb nyomozói bevetésre lenne szükség.

Sajnos a közbiztonság nemigen javult a Fidesz-kormány megalakulása óta. Pedig az emberek – ha jól nem is fognak – legalább biztonságban szeretnének élni.

*

Hiába adna Horváth Aladár, a roma polgárjogi mozgalmak levitézlett harcosa eleve és csak úgy kapásból amnesztiát valamennyi cigány bűnözőnek, bizony Pokol Béla alkotmányjogásznak van teljes mértékben igaza, amikor a cigányok emberi társadalomba való beilleszkedését erkölcsi megtisztulásukhoz kapcsolja. Ehhez az szükséges, hogy a bűnözőknek ne adjon tetteikre mentséget kisebbségi voltak ténye, hanem úgy alkalmazza a rájuk vonatkozó törvényeket, mint ahogy az a többség esetében történik. Merjük őket megnevezni is közben, hiszen mivoltuk szándékos elhallgatása valójában minősített diszkrimináció. Hazug az a beállítás, mintha ezzel megsértenénk emberi méltóságukat. Az embert ugyanis az állatoktól nem elsősorban a gondolkodás és a beszéd vagy különösen nem a megtervezett munka különbözteti meg, hiszen mindezeket egyszerűbb formában az állatoknál is megtaláljuk. Az embert az erkölcsé teszi azzá, ami, és ad neki emberi méltóságot. Az nem vitatható, hogy a törvény előtt egyenlő elbánásban kellene részünk legyen, de emberi méltóságunk különböző, mert morális értéktartalmaink is azok.

A bűnüldözés szóba kerülésekor kár Horváth Aladárnak Magyarország északkeleti régiójában élő sűrű cigány lakosai esetleges elszakadási törekvéseivel fenyegetőznie, mert így azt vallja be, hogy ő börtön helyett inkább hatalmat adna a cigánybűnözőknek. Mint ahogy Kolompár Orbán is, az Országos Cigány Önkormányzat volt elnöke – miközben javában folyik a sikkasztási pere – többször is említette, hogy mind kevésbé tudja visszatartani a cigány tömegeket, és egy nap esetleg az élükre is áll. Netán a magyarokkal való leszámolásban?

Addig a cigányok nem fognak beintegrálódni a civilizált társadalomba, amíg a közöttük élő gazemberek befolyása határozza meg lelki arculatukat, és nem alszik ki hagyományosnak tűnő gyűlöletük azokkal a népekkel szemben, amelyek ma is eltartják őket, és igyekeznek rajtuk segíteni. Gondoljunk csak arra a 85 éves balmazújvárosi asszonyra, aki két cigánynak munkát adott a kertjében, és érdeklődött ismerőseinél, hogyan tudna számukra másnál is kereseti lehetőséget találni. A kertben termettek eladásából szerzett pénzéért ütötték őt agyon.

Ennyi kopár embertelenség hallatán az ember megrendül: élhet-e ezzel a néppel bárki is békében valaha?

Tudom: ilyenkor gondoljunk a tisztességes kivételekre. De azok büntetésének eldöntésekor, akik magyarokat ölnek, akik velük pusztán élvezetből kegyetlenkednek, mindig számításba kellene venni fajgyűlölő indulataikat is. Ahogy New York volt polgármesterének, Giulianinak a zéró tolerancia elvével sikerült a nagyváros bűnözését nagymértékben csökkentenie, ugyanezt alkalmazva van lehetőség arra, hogy a gonosztevők tetteiktől a következmények miatt visszariadjanak. Bizonyos, hogy ez így történne, noha ismerem az ultraliberálisok nevetséges véleményét, mely szerint New Yorkban az említett javulást véletlen tényezők okozták. Mintha mindegy lenne, hogy az emberek biztonságának őrei hogyan végzik munkájukat.

Ha sikerül gátat vetni a befogadó nép iránti gyűlöletnek, valamint e gyűlölet megnyilvánulásainak, van esély arra, hogy igazi sikert érjünk el azután a foglalkoztatáspolitikai és az oktatáspolitikai terén is.

*

Olyan esetben, amikor a szülők súlyos törvényszegő tettei kiérdemelték a törvény büntető szigorát, nem lenne szabad a gyermekeket abban a környezetben hagyni, hiszen ezzel a bűnözők újabb generációinak kinevelését segítjük elő. Az ilyen gyermekeket – éppen lelkük védelme érdekében – internátussal ellátott megfelelő iskolákban kellene nevelni.

Mi lesz vajon abból a tíz év körüli lányból, aki a BBC Nyugaton „tevékenykedő” román cigányokról szóló filmjében gúnyos cinizmussal mondta a kamerába: „Lopunk? Hát persze, hogy lopunk. Miért ne lopnánk?”

Amennyiben a gyermek nem jár rendszeresen iskolába, nem a segély megvonása kellene legyen az egyedüli következmény. Ilyenkor a szülő vét gyermeke jövője ellen, vét – távlatilag is – a nem cigányok (esetünkben a magyarok) és a cigányok zökkenőmentesebb együttélése, valamint a cigány közösség beilleszkedése ellen is, tehát valójában súlyos társadalmi vétséget követ el, ezért ilyenkor valamilyen más természetű eljárással (például megfelelő időtartamú elzárással) is büntetendőnek kellene lennie.

*

A józan ész számára nehezen felfogható, hogy egy kiskorú 14 éves koráig nem büntethető, sőt nevelésük látványos kudarca miatt még a szülei sem vonhatók felelősségre. Ma Magyarországon egy 14 év alatti fiatal mindent megtehet a legcsekélyebb következmény nélkül.

Lakon (Borsod-Abaúj-Zemplén megye) ez év január 27-én négy cigánygyerek (ketten 12, ketten pedig 13 évesek). meggyilkoltak egy 81 éves magyar öregasszonyt. A rendőrség elengedte őket, hiszen életkoruk miatt tehetetlen velük szemben. Pedig büntetőintézetben lenne a helyük.

Nagy-Britanniában 10, Skóciában 8 év a büntethetőség alsó határa. A büntethető életkor leszállításra ott akkor került sor, amikor néhány gyermek megölte egy hasonló korú társát.

Vajon mi mire várunk?

*

Sajnos vannak emberek, akik a bűncselekmények elkövetésében javíthatatlanoknak bizonyulnak. A legsúlyosabb büntett a gyilkosság, és ha ezt a tettes rendkívüli kegyetlenséggel, vagy pedig többször is elköveti, állandó veszélyt jelent a társadalom számára. Nem egy esetről tudunk, amikor egy ilyen személy megszökött a börtönből, vagy ideiglenesen, illetve véglegesen kiengedték, és hamarosan megint ölt. Az ilyen embert hajdan Európában is kivégezték, de földrészünkön napjainkra megszüntették a halálbüntetést. No, nem valami keresztény meggyőződés hatására, mert abban nem vagyunk valami erősek, hanem azért, mert az uralkodó felfogás szerint minden embernek joga van az élethez. A sokszoros gyilkosnak is.

Európa ma – látszólag – az emberi jogok paradicsoma. Ha valaki nem élni akar, hanem meghalni, az is megtalálja kívánságának teljesülési lehetőségét. Ehhez nem kell valamilyen drasztikus öngyilkossági módot keresnie, mert a társadalom több országban is orvosi segédlettel biztosítja számára a békés halált. Hollandiában éppen most készülnek építeni egy speciális halálklinikát.

Csak arra vagyok kíváncsi, hogy vajon ki kérdezi meg a majdnem teljesen kifejlett, gyakran már életképes magzatot: akarja-e, hogy kitépjék anyja méhéből, és a szemébe dobják, vagy inkább a születést s az életet választaná? Persze még nem tud beszélni, és ez akadály a kívánsága kinyilvánításának, ezért a halál barátai (ebben az esetben a szülei és a nőgyógyász) a nekik helyeslő társadalmi háttérre támaszkodva döntenek helyette is.

Talán nem mindenki tudja, de a méhbe behelyezett spirál szintén egy halálgépezet, amely egy korai stádiumban öli meg a már megfogant emberpalántát. A petevezetékben megtermékenyített sejt mindjárt osztódni kezd, és – alakjáról kapta a nevét – szedercsíra lesz belőle. Mire a méhbe ér, már bonyolultabb felépítésű, és hólyagsíra a neve. Ez beágyazódik a méh falába, és ettől kezdve az anya vére táplálja. A spirál a beágyazódást akadályozza meg, ezért a hólyagsíra elpusztul, és hullája elhagyja az anya szervezetét.

Lám világunkban az élni akaró ártatlan lény hivatalos engedéllyel pusztul el, míg egy többszörös gyilkos életét is törvény védi. A biológiai fejlettségre és az életkorra való hivatkozás csak álerkölszi alibi.

Az egyik fő kérdés az, hogy a megrögzött és szabadságát valamilyen módon visszanyert gyilkos áldozatának életét védi-e valami? Azt hiszem, hogy csak a véletlen, amely a gyilkossal való találkozás körülményeit irányítja. Pedig az állam a védelmére kellene kelljen,

és meg kellene akadályoznia, hogy egyáltalán létrejöhessen a találkozás lehetősége. Ezért a társadalomnak nemcsak joga, hanem kötelessége lenne, hogy a lehetséges további áldozatok élethez való jogát védje, és ezért megszabaduljon a veszélyesen javíthatatlan bűnözőtől, függetlenül attól, hogy annak milyen a bőre színe.

Egyébként országunk politikai köreiben már a móri bank kirablásakor véghezvitt vérfürdő alkalmával felvetődött – teljes joggal – a halálbüntetés újbóli bevezetésének gondolata.

Az előbbieken megismert gyilkosságlistából két esetet emelnék ki példaként.

Gadnán egy 21 éves cigány a 88 éves magyar öregasszonyt előbb megerőszakolta, a hátát összeszurkálta, kinyomta a szemét, baltával szétverte a fejét, majd levágta a lábát.

Makó külterületén egy 15 éves cigány megerőszakolt egy 18 éves magyar lányt, utána egy fához kötözte, majd elment benzinért, leöntötte vele, és felgyújtotta. A tűztől a kötelék beleégett a lány testébe. Három hétig kínlódott a kórházban, míg meghalt.

A cigányok nagy részének értékrendjében a börtönbezárás kitüntetésszámba megy. Az ilyeneket csak a halálbüntetés fenyegetése fékezheti meg abban, hogy – legtöbbször igen kegyetlen módon – gyilkosságokat kövessenek el. De ha ezt mégis megteszik, joggal kellene sújtsa őket egy igazságos törvény méltó szigora.

*

Valamennyi esemény közül a legérthetlenebb számomra a „módszerváltást” követő idők mindenkorai magyar államhatalmának közönye a rabszolgaság intézményének mai magyarországi létevel szemben. A jelenséget egy cigány eredetű becenévvel csicskatarásnak mondják, amelyet eredetileg börtönökben használnak a rabok között létrejövő megalázó és szolgai emberi kapcsolatra. Ez a börtönfalakon kívül, magánházaknál abban áll, hogy egy fehér ember, legyen az nő vagy férfi, önszántából vagy valami átverés folytán, netán erőszak hatására beköltözik egy cigány családhoz. Ott minden munkát el kell végeznie, amit csak parancsolnak neki, az összes jövedelmét elveszik tőle, megverik, valahányszor gazdáinak ez jólesik, különösen, ha úgy találják, hogy szökní szeretne. Alkalomadtán meg is kötözik. Mozgási szabadsága nincs. A család gyermekei is megverik időnként, hogy megtanulják, hogyan kell bánni a magyarral.

Ezt a viszonyt általában a sajtóban is csicskatarásnak, a benne kiszolgáltatott személyt csicskának nevezik, pedig e fogalmaknak becsületes magyar nevük is van: rabszolga és rabszolgatartás.

A számítógépen (esetleg tévében) láthattuk egyszer, amint egy nő, akinek nagy nehezen sikerült megszökní, és falujából egy másutt lakó rokonához menekült, összetörve zokogja el élményeit.

Tápióbicskén (Pest megye) – mint utólag kiderült – az egész falu tudtával, beleértve a helyi vezetőket is, egy 54 éves nőt és 32 éves lányát a szomszédai, két nő és egy férfi hónapok óta rendszeresen verte és kínozta. A lány mellén paraszt égettek, láncsal felkötötték, tenyerét a falhoz szögezték. A verésben itt is részt vettek a szomszéd gyerekei is. Közben dolgoztatták őket, és elszedték a segélyüket. Egy nap az idősebb nő belehalt a kínzásokba, és a lányát addig verték, míg beleegyezett: elismeri, hogy ő ölte meg az anyját.

A róluk beszámoló cikkből nem derül ki, hogy az áldozatok magyarok voltak-e vagy cigányok.

A hírek szerint országszerte mintegy száz rabszolga dolgozik a cigányok házaiban.

A sajtó az utóbbi időben egyetlen hírt közölt ebben a témában: egy kaposvári család öt hajléktalan embert tartott rabszolgasorban. A család tagjait letartóztatták. A „szabályoknak” megfelelően itt sincs egy szó sem az említettek hovatarozásáról.

Vajon ha a kormányt érdeklí a rabszolgaként tartott magyar emberek sorsa, a rendőrség miért nem kutatja át módszeresen értük a cigányok lakásait? S ha valamelyik rabszolga ott akar maradni a gazdájánál (mert ilyen is akadt már), akkor illene őt pszichiátriai vizsgálatnak alávetni, hátha kiderül, hogy egy idegszanatórium az állapotának megfelelő neki való hely?

Melléklet (A képek a világhálóról valók.)

Solymosi Miklósné immár az egyedüli magyar volt Ózdon a Hétes telepen lakó cigányok között. A kilencvenkét éves asszony azt vallotta: ő nem bánt másokat, ezért őt sem bántja senki.

Erzsike nénit 2011. január 19-én hajnalban kirabolták, bestiálisan összeverték, csontjait több helyen összetörték, még a combcsontját is. Három hétig tartott a haldoklása.

A rendőrség 36 órán belül azonosította a tetteseket. Három Hétes telepi fiú (két tizenöt és egy tizenegy éves) támadt az öregasszonyra.

(Göteborg, 2010. október – 2011. március)